

Christ

THE MYSTERY OF GOD

**God's Message of
Forgiveness & Reconciliation**

Randolph Dunn

Kraịst - Ihe omimi nke Chineke

Okwu mmalite

Chineke kere mmadụ n'oyiyi ya, oyiyi ya, na ọdịdị Ya. onye ezi omume nke nēnweghi nmehie. Nwoke ahụ gere ntị n'ụgha Setan nke ihorọ inupurū Chineke isi wee si otú ahụ kwusị jbu onye ezi omume na imebi mmekọrịta chiri anya nke ya na Chineke, bụ onye kere ya, nwere. Ma Chineke nwere atumatụ iweghachi mmadụ n'ọnọdụ mbụ na mmekọrịta ya na ya.

Ọtụtụ puku afọ ka e mesiri, Chineke kpugheere Pọl atumatụ Ya (Ihe omimi ahụ). "... iwetara unu okwu Chineke n'uju ya—ihe omimi ahụ nke e zoro ezo kemgbe ọtụtụ afọ na ọgbọ, ma ugbo a ekpughere ya nye ndị nke Onyenwe anyị: ha ka Chineke hōrọ ime ka a mara n'etiti ndị mba ọzọ ka ha nweta akụ dī ebube nke ihe omimi a, nke bụ Kraịst n'ime unu, olileanya ebube." (Ndi Kọlọsi 1:26-27)

Chineke ji nwayọọ nwayọọ malite ikpughe "ihe omimi Ya," malite ná nkwa o kwere Ebreham, na a ga-esi n'aka ya gozie mmadụ niile. O mechara gwa Devid, onye si n'eriri Jekọb; "Ụlọ gị na alaeze gị ga-adiru mgbe ebighi ebi n'ihu m." (2 Samuel 7:16)

A mụrụ Jizọs, onye sitere n'eriri Devid site n'omume nke Mmụọ Nsọ. O nyere Chineke ndụ emeghi mmehie Ya dī ka nanị "àjà mgbaputa," dī mkpa iji mee ka mweghachi kwe omume. Chineke nabatara onyinye Ya site n'ime ka O si n'ili bilie wee si otú a naputa mmadụ n'aka Setan. Àjà Jizọs a bụ atumatụ, "ihe omimi" nke Chineke inweta mmeri n'elu Setan, mmehie, na ọnwụ.

Mgbaghara mmehie bụ nke e bu ụzọ chụọ n'ụbọchị Pentikost nye ndị nile nabatara ọkpukpọ oku nke Kraịst ka ha chegharja na iriọ mgbaghara site n'ibu ndi e liri (mee ha baptizim) baa n'ime ọnwụ Ya na mbilite n'ọnwụ ya gaa n'okpukpe ọhụrụ n'ime Alaeze Chineke. Mgbaghara nke a dī taa nye ndi niile na-anụ ma nakwere ozi Ozioma nke Jizọs, ihe omimi nke Chineke.

Isi nke 1

Nkwa nye ndi nna ochie Creation of Man

"Na mbụ Chineke kere eluigwe na ụwa: ma ụwa enweghi ihe ọ bula, ọ togborokwa chakoo, ọchichiri dī n'elu ogbu mmiri, mmụọ nke Chineke nọkwa n'elu mmiri, Chineke wee si: 'Ka ihè dī, ihè wee dī.'"(Jenesis 1:1-3)

Ebe Jón 1:1-3 na-ekwu, si: "Na mbụ ka Okwu ahụ dī, Okwu ahụ na Chineke dīkwa, Okwu ahụ burukwa Chineke, ya na Chineke dīkwara na mbụ, e kèkwara ihe niile site n'aka ya, e ghighi ya E Ɔ† ghighi ya » ghighi ya.

Okwu:Naanị ihe mmadụ maara banyere mmalite bụ ihe Chineke hōrọ ikpughere ya. Echiche nke "ndi ikom gurū akwukwọ" bụ ndi a na-edochaghi anya, na-emegidekarị ihe e kpugheworo, ọtụtụ na-emegidekwa nkwenkwe na echiche nke "ndi ikom gurū akwukwọ" ndi ọzọ.

Ụbọchị ikpeazụ e kere eke dī ka e dekoro na Jenesis 1:26-27 bụ "Chineke wee si, 'Ka anyi mee mmadụ n'onyinyo anyi, n'oyiyi anyi, ka ha chja azụ nke oké osimiri na anụ ufe nke eluigwe, na anụ ụlọ, na n'elu ụwa nile, na n'ahụ ihe nile e kere eke na-agaharị n'elu ala. Ya mere, Chineke kere mmadụ n'onyinyo ya, n'onyinyo Chineke ka o kere ya;

a choro kama o nyere ya n'ih i oru ma o bu iwu, o bugh i site n'omume ihunanya. N'agbanyeghi onodu ahụ, obi adighi Chineke mma, Ken makwa ihe kpatara ya. Ihe ga-esi na omume ya puta bu na uwa agaghi amiputa mkpuru ya maka ya, o ga-aghokwa onye na-awaghari awaghari na-enweghi izu ike.

Okwu: Ihe kacha wute Adam na Iv nwere ike ibu mgbe Ken gburu Ebel. Mmehie di tupu igbu ochu n'ih i na obi Ken adighi ocha na nsopuru Chineke. O ga-aburiri na ihe mgbu ha amubawo mgbe Ken puru igho onye na-awaghari awaghari. (Jenesis 6:1-3, 5-8)

Noa

“N’okwukwe Noa, mgbe a doro ya aka na nti banyere ihe ndi a na-ahubeghi anya, n’egwu di nsọ wuru ugbo iji zoputa ezinulo ya, sitekwa n’okwukwe ya ka o ji maa uwa ikpe wee ghoo onye nketa nke ezi omume nke na-abja site n’okwukwe.”(Ndi Hibu 11:7)

Chineke gwara Noa ihe o na-aghaghi ime iji zoputa ndi ezi omume ka i laa n’iyi n’ime iju mmiri ahụ na-abianu. Obi abuo adighi ya na ntuziaka ndi a yiri ka o bu ihe ohuru ma o putara nnoo ihè. Noa puru obuna juwo otu ugbo mmiri e ji nani otu udi osisi ruo kpomkwem ogologo, obosara na nke di elu nke nwere nani otu windo na onu uzo puru isi zoputa ya na ezinulo ya. Otú o di, o malitere ido ndi ozo aka na nti ozugbo banyere ihe ga-esi na ndu nupuisi na ime mmehie puta. Mgbe e wuchara ugbo ahụ, Noa na ezinulo ya banyere n’ugbo ahụ, Chineke wee mee ka anumanu ndi na-eku ume bata n’ime ugbo ahụ. Mgbe Chineke mechiri uzo, o meghere isi-iyi nile nke ogbu mmiri na windo nke elu-igwe iji juputa uwa. Mgbe ubochi na onwa gasiri, mmiri ahụ kwusiri. Noa na ezinulo ya na anumanu si n’ugbo ahụ puta.

Noa wukwara ebe ichuàjà ozugbo, chuo àjà ma fee Chineke ofufe. Àjà a toro Chineke uo “Jehova wee nu isisi isi uo, si n’obi ya, si: ‘M gagh i akocha ala ozo n’ih i mmadu, o bu ezie na echiche o bu la nke obi ya di njo site n’oge o bu nwata: M’gakwagh i ebibi ihe niile di ndu ozo, di ka m meworo. ntuziaka.

- *“Ihe o bu la nke di ndu na nke na-agaghari agaghari ga-aburu gi nri.*
- *Ma unu erila anu nke nwere obara ndu ya ka di na ya.*
- *Maka obara ndu gi, m ga-achoriri maka ndeko ego. M ga-ach o ihe ndeko n’aka anumanu o bu la. Na n’aka onye o bu la, kwa, m ga-ach o iza ajuju maka ndu mmadu ibe ya.*
- *Onye o bu la nke nawusi obara madu, n’aka madu ka agawusi obara-ya; n’ih i na n’onyinyo Chineke ka Chineke mere madu.*
- *Ma unu onwe-unu, muanu omumu, ba kwa uba; baanu uba n’uwa, baakwa uba n’elu ya.”*(Jenesis 9:3-7)

“Ozokwa, ebe o bu na ha echeghi na o kwesiri ekwes i nogide na-ama Chineke, O nyefere ha n’aka uche ruru aru, ime ihe a na-ekwesighi ime: ha ejuputawo n’udi ajo omume o bu la, ihe ojoo, anyaukwu, na omume ruru aru: ha juputara n’ekworo, igbu ochu, esemokwu, aghughu, na obi ojoo. ha na-echeputa uzo nke ime ihe ojoo; ha na-enupuru ndi muru ha isi;”(Ndi Rom 1:28-32)

Okwu: Riba ama myirita ahụ n’oge Noa, nari afo nke mbu, na onodu nke taa:

- a. Ndi mmadu bu ndi mmehie, anyi bukwa ndi mmehie—Ndi Rom 3:23: “N’ihi na mmadu nile emehiewo, ha adighi erukwa otuto Chineke.”
- b. Ha na-achọ inwu, anyi nwekwara ike—Jon 8:24a “Agwara m unu na unu ga-anwu ná mmehie unu.”
- c. A gwara Noa ihe o ga-eme iji zoputa ndi ezi omume na anyi onwe anyi—Jon 8:24b “O buru na unu ekwetaghị na Mu onwe m (Jizos) bu (Kraist, Okpara Chineke), unu ga-anwu n’ezie ná mmehie unu.”
- d. Ndi nile nke oge Noa nwere nhorọ ime ma anyi nwekwara nhorọ - 2
Ndi Korint 6:2b “Asi m unu, ugbu a bu oge ihu oma Chineke, ugbu a bu ubochi nzoputa.”

Okwu:N’ime naanị isi isii nke akwukwo mbu nke Akwukwo Nso, anyi ahula onodu ato ebe ndi mmadu na-enupuru iwu Chineke isi, na-anochi anya ochicho nke onwe ha; otu onye nupuru isi n’ihi na o di mma n’anya na ihe a ga-achọ ime ka ha mara ihe, otu onye nupuru isi site n’ichu aja, omume ofufe, nke na-adighi amasi Chineke ma otu igwe nupuru isi n’ihi na echiche na nzube nke uche ha na-adi njo mgbe nile. Iwe were Chineke n’ihe niile, na-ekpe omume ha megide ukpuru Ya, megidere Okwu Ya. Chineke ezi omume, onye kere ha, guzobe ihe ga-esi na ya puta O lere anya di mma maka omume ha.

Ajuru

1. Mmehie na-abia mgbe mmadu na-erubere ochicho ojoo ha.
 - Eziokwu
 - Ugha
2. Okwu Chineke gwara Ken na “o buru na i na-eme ihe ziri ezi” mere ka o doo anya na Ken maara udi aja Chineke chorọ.
 - Eziokwu
 - Ugha
3. Ihe mere Noa ji gosi na o nwere okwukwe na Chineke.
 - Eziokwu
 - Ugha
4. Chineke kwere ka ndi na-ejigideghi ihe omuma Ya
 - Nwee uche ruru aru
 - Juputa n’ajo omume
 - Burunu ndi nkwuto, ndi na-akpari mmadu, na ndi mpako
 - Buru ndi na-enweghi okwukwe, ndi enweghi obi, na ndi na-enweghi isi
 - Ihe niile di n’elu

5. Ndị niile dịrị ndụ n'oge Noa kpebiri na ha ga-anogide na-eme ihe ojoo.

Eziokwu

Ugha

Isi nke 2

Na-achọ Mesaja ahụ e kwere ná nkwa Chineke Nkwa

Tira we mua Abram. Mgbe Chineke ghochara okenye, o kwere Ebram nkwa. "Jehova wee si Abram, Si n'ala gi na ndi gi na ezinulo nna gi puo gaa n'ala ahụ M ga-egosi gi: M ga-eme ka i ghoo mba ukwu, m ga-agozikwa gi; M ga-emekwa ka aha gi di ukwu, i ga-abukwa ngozi: m ga-agozi ndi na-agozi gi, onye o bula na-akochakwa gi ka m ga-abu onu, a ga-agozikwa ndi niile no n'ụwa site n'aka Ebreham' (Jenesis 12:12)' (Jenesis 12) ogbugba ndu na ya. Ya mere, Ebreham hapuru ulo ya gawa Kenan.

Okwu: "Okwukwe ka o ji mere ya n'ala ahụ e kwere ná nkwa di ka obia n'ala ozo, o wee biri n'uloikwu, di ka Aizik na Jekob, bu ndi ha na ha na-eketa otu nkwa ahụ mere, n'ihi na o na-ele anya obodo ahụ nwere ntala, onye bu Chineke onye na-atuputa ukuru na onye wuru ya." (Ndi Hibru 11:9-10) O kwesiri ekwesiri n'uzo doro anya na nkwa Chineke kwere Ebreham bu nye ihe nile a kporo mmadu kama ibu otu mba ebe o ga-abu ihe kariri afọ 400 tupu Israel aghoo mba.

Ebreham na Sera nwunye ya amutaghi nwa n'agbanyeghi na Chineke kwere nkwa na ha ga-amu otutu umu. Ha enweghi ndidi nebe Chineke no imezu nkwa o kwere banyere nwa ha nwoke. N'iji echiche mmadu mee ihe, ha weere okwu n'aka nke ha. Ihe mere ha enweghi ndidi mere ka esemokwu di ukwu n'ikpeazu n'etiti umu Ishmel, nwa Ebreham nke ohu nwaanyi Sera muru, na ndi nke Aizik, nwa Ebreham na Sera, bu nwa e kwere ná nkwa. Chineke chere ruo mgbe Ebreham na Sera na-agaghi enwe ike imu nwa n'uzo anu ahụ, ya mere, mgbe ha muru nwa, ihe iru uka adighi ya na o bu ihe sitere na nkwa Chineke na okwukwe ha kpomkwem. (Ndi Hibru 11:11-12)

Abraham wee buru nna nke otutu mba na a maara di ka nna nke ndi kwesiri ntukwasị obi, ma o bughị na-enweghi mmehie. O ghaara ugha ihe kariri otu ugboro. Mgbe Chineke zutere ya, o cheghariri ma tukwasị okwukwe ya na ntukwasị obi na Ya. O bu site na umu Abraham, Aizik, na Jekob ka onye nzoputa ga-abia n'ụwa igbaputa ndi kwesiri ntukwasị obi na-erube isi.

"Mgbe Abram di afọ iri itoolu na itoolu, Jehova mere ka o hu ya anya, si, Mu onwe m bu Chineke Nke puru ime ihe nile: je ije n'irum, buru kwa ndi ikpe namaghi: M'geme kwa ka obu-na-dum guzosie ike n'etiti mu na gi, M'geme kwa ka i ba uba nke-uku. (Jenesis 17:1-2)

Okwu: Akara ogbugba-ndu ahụ site na nrube isi Abraham nye iwu Chineke ka e bie nwoke nile ugwu. Nke a mere otutu nari afọ tupu e nye Mozis Iwu ahụ. Mgbe ihe di ka otu afọ gachara, a muru Aizik, Ebreham wee bie ya ugwu n'ubochi nke asato, di ka ogbugba ndu ahụ si di.

Ka e mesiri, mgbe Aizik mere agadi, Chineke nyere Ebreham iwu ka o churo Aizik aja nsure oku. Nke a bu ule nke okwukwe Ebreham. Ebreham chere na ebe o bu na Chineke nyere ya Aizik mgbe o na-agaghi ekwe ya na Sera muo nwa nanu ahụ na ya nwere ike ikpolite Aizik nonwu iji mezu nkwa ya.

Gịnị ka mmekọrịta a dị n'etiti Chineke na Abraham pụtara? Nke mbụ, Chineke chọrọ nrubeisi kwesiri ntụkwasi obi. Site n'okwukwe Abraham ka ewelitere nkwa Chineke inye ụzọ maka mmadụ na Ya dị n'otu, ihe ngosi nke ihe omimi nke Chineke. Agaghị emezu ya ruo mgbe ọtụtụ afọ gachara, mgbe Jizọs onye Nazaret, site n'ikwesị ntụkwasi obi zuru ezu, ga-eji onwe ya chọrọ onwe ya dị ka àjà mkpuchi mmehie nke mmadụ. Ọ bụ site n'aka Ajzik, nwa e kwere ná nkwa, ọ bughị Ishmael, ọkpara ya, ka e ga n'ihu n'ogbugba ndụ ahụ dị ka Jisọs si n'eriri Ajzik site n'aka Devid.

Ọ bụ nkwa Chineke na a ga-esi n'aka Ebreham gozie ndị niile bi n'ụwa. Ya mere, ọ dighị ụzọ ihe a kpọrọ mmadụ nwere ike isi nweta udo. Ọ bụ nkwa na ihe gbasara omume, okwukwe, na nrube-isi nye Jisus, Kraịst, Okwu Ya, (Ozi nke Mkppekọ). O kwesighị ịbụ ihe ijuanya na Chineke na-agọzi ndị kwesiri ntụkwasi obi na ndị na-erube isi ma na-eketaghị ndị nnupụisi ahụ.

Mmehie dị egwu

N'ihị nsogbu dị n'etiti ndị na-azụrụ Ebreham anụ na Lọt, bụ nwa nwanne ya, Ebreham kwere ka Lọt hōrọ ala ya, Ebreham ga-ewerekwa ebe ọzọ. Lọt hōrọrọ ebe ka mma na nso obodo Sọdọm. "Jehova wee si, N'ihị na iti mkpu a na-etị megide Sọdọm na Gọmọra dị ukwu, na n'ihị na mmehie ha dị oké njọ, m ga-agbada ụbụ a, hụ ma ha emewo kpam kpam dị ka iti-nkpu megide ya nke biakwasiri m; ma ọ bụrụ na ọ bughị, m ga-ama." (Jenesis 18:20-21)

Tupu Chineke ezipụ ndị mmụọ ozi ka ha bibie Sọdọm, O kpughere atụmatụ Ya nye Abraham onye rịrọrọ Chineke ka o zọpụta Sọdọm n'ihị ndị ezi omume bi n'ebe ahụ. Ma ọ dị ole na ole. Ya mere, ndị mmụọ ozi Chineke n'ụdị mmadụ pụtara n'anyasi na-abanye n'obodo Sọdọm. Mgbe Lọt hūrụ ndị ọbịa a, ọ siri ọnwụ na ha ga-abanye n'ụlọ ya n'okpuru nchebe ya.

A na-ahụ ajoy omume nke Sọdọm nke ọma n'ihie ndị a; "Ma tutu ha edina, ndikom obodo ahu, na ndikom Sọdọm, ma ndi-okenye na nwata, na ndi nile sitere n'akuku nile, ịbasara ulo ahu buruburu: ha we kpọ Lot òkù, si ya, Òle ebe ndikom ahu ndi biakutere gi n'abali a nọ? Kpọtara ayi ha ka ayi we mara ha n'anu-aru. Lọt wee si n'ọny ụzọ pụta gakwuru ha, mechie ụzọ n'azụ ya, si: "Biko, ụmụnna m, unu emela ihe ọjọ otú ahụ! Le, enwerem umu-ndinyom abua ndi nāmaghi nwoke; biko, ka m kpọpụtara gi ha, ma ị ga-eme ha dị ka ị chọrọ; nání unu emela ndikom ndia ihe ọ bula: n'ihị na n'ihị nka ka ha baworo n'okpuru ndò nke ulom. Ha we si, guzo n'azu. Ha wee si, 'Onye a ịbara ka ọ nọrọ n'ebe a, o wee na-ekpe ikpe; ụbụ a ayi gēme gi ihe ọjọ kari ime ha. Ya mere, ha kpagidere nwoke ahụ Lọt, ịbjaruo nso ịkwatu ọny ụzọ ahụ. Ma ndị mmụọ ozi ahụ setiri aka ha, dọba Lọt na ha n'ụlọ, mechie ụzọ." (Jenesis 19:4-10)

Ndị mmụọ ozi ahụ kọwara Lọt ebumnobi nke ozi ha, ya mere "Mgbe chi boro, ndị mmụọ ozi ahụ rịrọrọ Lọt ka o mee ngwa ngwa, si, Bilie, kpọrọ nwunye gi na ụmụ gi ndi inyom abụọ nọ n'ebe a, ka e wee ghara ikpochapụ gi n'ahụhụ nke obodo a." ... Anyanwụ awawo n'elu ụwa mgbe Lọt banyere na Zoa, Jehova wee mee ka brimstone na ọkụ si n'eluigwe mee ka Jehova si n'eluigwe mee ka ọ daa. (Jenesis 19:15, 23-25)

Chineke chụpụrụ Adam na Iy n'ogige Iden n'ihị nnupụisi. Chineke ji mmiri bibie mmadụ nile --n'ihị ajoy omume nke mmadụ na ajoy nzube nke obi ya-- ma e wezuga Noa, ezinụlọ ya, na anụmanụ ahọpụtara. O we were ọkụ bibie Sọdọm n'ihị ajoy omume di uku. Okwesiri ighota na Chineke anabataghị nnupu isi na mmebi iwu na ndi na-eme ihe di otu a ka a ga-ebibi kwa ma ha wezugara onwe ha site n'ajoy omume ha ma rube isi n'ochicho Chineke.

Igba ohu

Abasi okokot Abraham ke adañaemi enye okoduñde ke Ur mbon Chaldea ete aka ata anyan idut. O nweghi ebe o ga-akpo ulo; naani nkwa na umu ya ga-enwe ulo otu ubochi. Umu Ebreham ga-emesia ghoo ndi Ijpt ohu. Chineke naputara umu Izrel site n'ibu ohu site n'aka Mosis igaa n'ala nke ihe nketa ha, bu ala ebe Abraham kpaghariri.

Okwu:Nke a yiri nnoo obere oge anyi noro n'owa ebe ajo omume bu ohu nke mmehie. Chineke site n'aka Kraist ga-anaputa mmadu site n'ibu ohu nke mmehie gaa n'ulo di n'eluigwe ma o buru na mmadu atukwasị obi ya na Kraist site n'irube isi n'iwu Ya na ibi ndu n'ikwesị ntukwasị obi nye Ya.

Njem žm Israel banyere n'ala ahu di anya, Egypt, malitere site n'omume egwu nke umu Jakob mere megide nwa-nne-nne nke-nta, Josef, mgbe ha rere ya nye ndi-agma Ishmael, umu-ndikom Ishmael, bu okpara Abraham. Ha rere ya di ka ohu nkiti ma ghogbuo Jakob ka o kweta na anu ohia egbuola Josef. Josef nigidere na-ekwesị ntukwasị obi nye Chineke, Chineke jikwa ya mee ihe n'atumatu ya iji kee mba di ike site n'umu Ebreham. Mba a ga-eme mgbe otutu afogachara n'ohu na mba nke na-eke chi mmadu mere kama ife Chineke Puru Ime Ihe Niile.

Okwu:Ndi na-azoro na ha bu ndi Chineke ha na-ekwe ka o jiri ha mee ihe otu Josef mere? Mgbe ihe di ka narị afogachara n'Ijpt a muru Mozis. Fero nyere iwu ka e gbuo umuntakiri Hibru niile. "N'okwukwe ka ndi muru Mozis ji zoo ya ruo onwa ato mgbe a musiri ya, n'ihina ha huru na o bughị nwa nkiti, ha atughikwa egwu iwu eze." (Ndi Hibru 11:23)

Ada Fero nwere omijiko n'ebe o no chotara Mozis. Nwa-nne Moses we kpo nne-ya, nwa-nwayi Fero we si ya, Were nwa nka nyem ara, m'gakwughachi kwa gi. Nwatakiri ahụ wee kuru nwa ahụ ara, mgbe nwa ahụ tolitere, o kporo ya lakwuru ada Fero, o wee kpo aha ya Mozis, si: 'M mere ya n'ime mmiri.'" (Oporu 2:9-10)

"N'okwukwe Mozis, mgbe o tolitere, o ji ju ibu onye a maara di ka nwa ada Fero: o choro ka e meso ndi Chineke ihe n'uzo na-ezighi ezi, kama ibu onye a na-emegbu emegbu nke mmehie na nwa oge, o weere ihere n'ihina Kraist di ka ihe di oko onu ahia karja aku ndi Ijpt, n'ihina o na-ele anya ugwo oru ya. adighi ahụ anya."(Ndi Hibru 11:24-27)

Okwu:Mgbe a zuru ya n'uzo nile nke ndi Ijpt afogiri ano, Chineke zuru Mosis afogiri ano ozodị ka onye ozuzu aturu tupu o kporo ya ka o duputa umu Ebreham site n'ibu ohu nke ala ahụ e kwere Abraham, Aizik na Jakob nkwa ogologo oge gara aga.

N'ihina enweghi okwukwe na nrubeisi nke ndi ohu mbu a, o were afogiri ano tupu ha adikebe irube isi na inara ala nkwa ha. N'agbanyeghi na e nyere ha ala a site n'amara Chineke, ha ga-aluso ndi iro Chineke ogu ka ha biri na ya.

Okwu:Taa, umu mmadu no n'agbu nke mmehie. Site n'amara nke Chineke (onyinye nke Okpara Ya) anyi nwere ike itohapu anyi n'agbu nke mmehie site n'obara nke Kraist. O na-achoro nrube-isi na ikwesị ntukwasị obi gaa n'ihu ka anyi ruo Eluigwe, ala anyi kwere na nkwa, ka anyi na-aluso ndi iro nke Chineke ogu mgbe niile.

Nnapụta

N'oge kwesiri ekwesị, nne Mozis kpọrọ Mozis gakwuru ada Fero. "[Mosis] wee zụọ amamihe n'amamihe nile nke ndi Ijpt, burukwa onye di ike n'okwu na n'omume: mgbe Mosis di afọ iri anọ, o kpebiri iga leta umu Izrel ibe ya, hukwa otu onye n'ime ha ka onye Ijpt na-akpagbu ya, o wee gbachiteere ya ogu wee boọ ya obo site n'igbu onye Ijpt ahụ. (Oru 7:2225)

Okwu:"Echere m" nwere ike ikpata otutu nsogbu. Kama ikwe ka Chineke na-eduzi uzọ anyi.

Mosis, n'ihie egwu n'ihie ihe o mere, o gbapuru n'ebe Fero no, na-aga ala Midian. O wedara onwe ya ala di ka onye ozuzu aturu ruo afọ iri anọ, mgbe nke ahụ gasiri, Chineke di njikere maka ya inaputa umu Abraham, Aizik, na Jekob n'agbu nke igba ohu nkiti, ihe nnochianya nke ibu ohu nke mmehie. Chineke nyere Fero na ndi Ijpt ohere iri ihoro nrubeisi karja mbibi. Fero di ka o ghotara ike Chineke ma ohere o bu na-agafe, o na-adiri ya mfe iju. Mgbe okpara ya nwuchara, o gwara ndi Izrel ka ha laa. Ma o gbanwere obi ya ma churu ha kpoghachite ha n'ibu ohu.

O bu n'Oké Osimiri Uhie ka umu Izrel ga-ahoro irubere Chineke isi ma o bu ilaghachi n'ohu. O bukwere n'ebe ahụ ka e liri Fero na ndi agha ya n'ime mmiri nke oké osimiri. Mba oheru, nke a tohapuru n'ibu ohu, bilitere n'akuku nke ozọ.

Okwu:N'Oké Osimiri Uhie Fero chere na ya ga-edo ndi agha ya gabiga oké osimiri ahụ otu ahụ Mozis mere. Nke a dikwa ka mgba anyi si na mmehie. N'obe nke Kraist, anyi ga-eme mkpebi, ma o buru na anyi choro ili onye-nwe anyi na-eme mmehie n'ime mmiri nke baptizim ka anyi bilie di ka ihe okike oheru. Poi kwuru na Ndi Rom 6:3-7: "Ka o bu na unu amaghi na e mere anyi niile e mere baptizim baa na Kraist Jizos baptizim baa n'onwu ya?+ Ya mere e ji lie anyi na ya site na baptizim baa n'onwu, ka, di nnoo ka e mere Kraist si na ndi nwuru anwu site n'ebube nke Nna anyi, anyi onwe anyi nwekwara ike idi ndu oheru. Nwere ike ipupu, na anyi ekwesighikwa ibu ndi ohu nke mmehie n'ihie na onye o bu na nke nwuru n'ihie mmehie. "

Umu Izrel abanyeghi na Kenan, bu ala ha kwere na nkwa, ozugbo okwukwe ha siri ike. Ha juru akuko Joshua na Keleb bu ndi tukwasiri Chineke obi. N'ihie ya, ndi Izrel waghariri n'ime ozara, n'akuku ala ha kwere na nkwa, ruo afọ iri anọ, ha abanyeghi n'Ala Nkwa ahụ. O bughị mgbe ndi nwoke nile kariri iri abuo nwuru (ma e wezuga Joshua na Keleb) ka a ga-ahapu ha ibanye n'Ala Nkwa ahụ. Chineke machibidoro Mozis iwu ibanye ma o bu duru Izrel banye Kenan. Kama, o bu Joshua, bu onye na-enyere Mozis kwesiri ntukwasị obi aka, ka a hoputara iduzi ha. Ozugbo ha nwere okwukwe na Chineke ma rubere ya isi, e kwere ka ha bata n'Ala Nkwa ha.

Okwu:Mgbe anyi na-awaghari n'owa ebe a, anyi ga na-erubere Chineke isi n'ikwesị ntukwasị obi ka e mee ka anyi di na mma ma nwee ike ibanye n'Ala Nkwa nke Eluigwe. Mmadu ole di ka Fero chere na ha nwere ike iga n'ihu na njem ha ma Chineke ghara?

Tebu! nke ogbugba ndu nkume

Chineke ruru otutu oru ebube di iche iche nke ngozi n'ahu ndi Izrel, ndi kasi puta ihè bu ndi dugara otutu puku ndi ohu n'ala ahụ e kwere Ebreham na nkwa otutu afọ gara aga.

Onwa ato ka ha gachara n'Ijpt na ihe di ka nari afọ anọ ka Chineke kwere Ebreham na nkwa, umu Izrel mara uloikwu na Sainai. N'ebe a ka Chineke putara wee nye Moses iwu-nsọ Ya. "Jehova wee si Mozis: 'Rigokwuru m n'ugwu, norokwa n'ebe a, m ga-enyekwa gi mbadamba nkume ndi ahụ, bu iwu na iwu, nke m deworo maka ntuziaka ha.'" (Opu 24:12) Anyi na-akpo ha Iwu Iri ahụ, e depatakwa ha n'okpuru ebe a.

1. *"I ga-enwe chi ọzọ n'ihu m.*
2. *"Emela onwe gị ihe oyiyi n'ụdị ihe ọ bụla dị n'eluigwe dị n'elu ma ọ bụ n'ụwa dị n'okpuru ma ọ bụ nke dị n'okpuru mmiri, akpọrọla ha isiala ma ọ bụ fee ha ofufe: n'ihị na mụ onwe m, Jehova bụ Chineke gị, bụ Chineke ekworo, na-ata ụmụntakiri n'ihị mmehie nke ndị nna ha ruo ọgbọ nke atọ na nke anọ nke ndị kpọrọ m asị, ma na-egosi ihunanya n'ebe otu puku ọgbọ nke ndị hụrụ m n'anya nọ: debekwa iwu m.*
3. *"Ekwela ka aha Jehova bụ Chineke gị mee ihe n'uzọ na-ezighị ezi, n'ihị na Jehova agaghị agụ onye ọ bụla nke na-ekwujọ aha ya n'onye ikpe mara.*
4. *"Cheta ụbọchị izu ike site n'idebe ya nsọ: ụbọchị isii ka i ga-adọgbu onwe gị n'ọrụ ma rụọ ọrụ gị niile, ma ụbọchị nke asaa bụ ụbọchị izu ike nke Jehova bụ Chineke gị: n'ime ya ka i gaghi arụ ọrụ ọ bụla, ma gị onwe gị, ma ọ bụ nwa gị nwoke ma ọ bụ nwa gị nwanyi, ma ọ bụ ohu gị nwoke ma ọ bụ ohu gị nwaanyi, ma ọ bụ anụmanụ gị, ma ọ bụ ọbịa n'ime ọnụ ụzọ ámá gị: n'ihị na n'ime ụbọchị isii ka Jehova kere eluigwe na ala n'elu ha na oké osimiri, ma n'elu ha niile ka Jehova kere n'elu ha na oké osimiri, n'elu ha nile, elu-igwe na oké osimiri ka Ọ nọ n'elu ha na elu-igwe di n'elu ha, elu-igwe di kwa n'elu ha, na elu-igwe di n'elu ha nile n'elu oké osimiri. N'ihị ya, n'ubochi nke-asa ka Jehova gọziri ubochi-izu-ike, do kwa ya nsọ.*
5. *"Sọpụrụ nna gị na nne gị, ka i wee dị ogologo n'ala ahụ Jehova bụ Chineke gị na-enye gị.*
6. *"Egbula mmadụ.*
7. *"Akwala iko.*
8. *"Ezula ohi.*
9. *"Agbala akaebe ụgha megide ibe gị.*
10. *Agu-kwa-la ulo onye-aḅata-obi-gi anya; (Ọpụrụ 20:3-17)*

Malite ikwu okwu na "Ọgbụgba ndụ":

Gụọ kwa iwu-nsọ ahụ ọzọ wee hụ na ha bụ iwu, iwu, ụkpụrụ, ihe ndị a ga-eme, na ihe ndị a na-agaghị eme. I hụla nkwpụta ọ bụla nke mgbaghara ma ọ bụ okwukwe? Mba! Ọgbụgba-ndụ a ka e mere ka o were kpọta mmadụ na Kraịst ma mee ka ha mara maka mmehie. A ga-eji ọgbụgba ndụ ọhụrụ nke na-agbaghara ajọ omume dochie ya.

Ma Chineke hụrụ ihe ọjọọ n'ebe ndị ahụ nọ, si: "Oge na-abịa,' ka Jehova kwuru, mgbe mụ na ụlọ Izrel na ụlọ Juda ga-agba ndụ ọhụrụ, ọ gaghi adi ka ọgbụgba ndụ mụ na ndị nna nna ha gbara mgbe m jidere ha n'aka iduga ha n'Ijpt, n'ihị na ha anogideghị na-ekwesị ntụkwasi obi n'ọgbụgba ndụ m, m wee wezuga onwe m n'ebe ha nọ, ka Jehova kwuru, 'M ga-eme ka oge ahụ na Izrel diri ndụ. Iwum nile n'obi-ha, de kwa ha n'obi-ha: M'gābu-kwa-ra ha Chineke, ha gābu-kwa-ra ndim ọzọ, ma-ọbu madu agaghi-akuzi madu-ibe-ya, ma-ọbu nwa-nne-ya, si, Mara Jehova;

N'ihị na M'gāḅaghara ajọ omume-ha, M'gaghi-echeta kwa nmehie-ha ọzọ'." na ihe na-akabeghi ahụ na ika nká ga-apụ n'anya n'isi nso."(Ndị Hibru 8:8-13)

Mgbe Jizọs b́jara, o kwusara ozi nke nchehari, ozi nke amara Chineke na nke okwukwe, ihunanya na ime udo. Ọrụ ya bụ "ime uche onye zitere m nakwa ka ọ rụchaa ọrụ ya." (Jón 4:34)

Jizos meghere ụzọ anyị ga-esi nweta mgbaghara nke mmehie site n'iji obi ya niile nyefee ndụ ya dị ka nani àjà mkpuchi mmehie maka mmehie anyi, nye ndi nile kwere na Ya na ndi "jiri obi ha nile rube isi n'udji izi ihe nke e nyere unu n'aka." (Ndi Rom 6:17)

"Ma akukụ Akwụkwọ Nsọ kwupụtara na ụwa niile bụ onye mkpọrọ, a ga-enyefe ndi kwere na Kraịst, anyi agaghizi enye anyi ndi mkpọrọ. Ugbu a, okwukwe anyi na-abianu, anyi agaghizi elekwasị anya na okwukwe." (Ndi Galeshia 3:22-25)

"Ma unu onwe unu, ebe unu nwurụ anwụ na njehie unu na ebighi ụgwù nke anụ ahụ unu, O mere ka ha na Ya dịkọọ ndụ, na-agbaghara unu njehie niile, hichapụkwa ihe odide ahụ e deputara n'iwu nke megidere anyi, bụ nke megidere anyi. O wepuru ya n'uzo, kpogidere ya n'obe." (Ndi Kọlọsi 2:13-14)

Ihunanya na ebere Chineke nyere àjà ọbara zuru okè n'ime Ọkpara Ya. Ọnwụ Kraịst hiwere "ogbugba ndụ ọhụrụ" ahụ, na-enye mgbaghara nke mmehie na nnwere onwe pụọ ná mmehie nye ndi nile na-erube isi n'oku nke ncheghari na nrube isi. (Gụọ Ndi Hibru 9:16-28).

"Ọ bụrụ na i na-edebe iwu eze nke a na-achọta n'Akwụkwọ Nsọ, 'Hụ onye agbata obi gi n'anya di ka onwe gi,' i na-eme ihe ziri ezi: ma ọ bụrụ na unu ele mmadụ anya n'ihu, unu na-emehie, iwu na-amakwa unu ikpe di ka ndi na-emebi iwu: n'ihu na onye ọ bụla nke na-edebe iwu dum ma sụọ ngongọ n'otu oge, ikpe mara ya n'imebi ya niile. Ọ bụrụ na i dighi akwa iko ma na-egbu ọchụ, i bụ onye na-emebi iwu, na-ekwu okwu, meekwa ka ndi a ga-ekpe ikpe site n'iwu nke na-enye nnwere onwe, n'ihu na ikpe na-adighi eberegosiri onye ọ bụla na-emeghi ebere. Ebere na-emeru ikpe!" (Jems 2:8-13)

Ọgwụgwụ okwu na "Ogbugba ndụ"

Mgbe Obi Chineke Gachara

Mgbe a napụtara Izrel n'ohu Ijpt ma nweta ala nke mmiri ara ehi na mmanụ ańụ na-eru na ya, ndi ikpe Chineke họtụtara na-achị Izrel. Ma, ndi Izrel chọrọ idi ka mba niile gbara ha gburugburu. Ha juru Chineke ma chọ eze. Ya mere, Chineke nyere ha eze; Sọl. O ji ihe ndi mmadụ chọrọ - na-achị site n'echiche - kama ibu ohu Chineke na-erube isi.

N'ihu ya, Samuel, ná ntuziaka Chineke, tere Devid mmanụ ibu eze, onye ga-erubere ya isi. Ọtutu ugboro, Devid gbapuru n'ebe Sọl nọ n'ihu na Sọl na-achughari ya di ka onye omekome na-achokari igbu ya. Ma, n'agbanyeghi nke a, Devid juru ime ihe ọ bụla megide onye Chineke tere mmanụ.

Mgbe Sọl nwuchara, Devid ghoro eze. Chineke we kwue okwu bayere Devid, si, Achotawom Devid nwa Jesi, bu nwoke dika obim si di, ọ geme kwa ihe nile m'nachọ ka o me. Site n'umu nwoke a ka Chineke wetara Israel, bu Onye Nzoputa, Jisos, di ka o kwere na nkwa." (Oru 13:22-23)

N'otu oge, ndi ikom Devid so n'igwe aturu nke otu ogaranya aha ya bu Nebal, ma mgbe ha no n'ebe ahụ, ha mesoro ya ihe n'uzo di mma na-echebe ya, n'emeghibu ndi na-azuru ya anu ma ọ bu na-ewere ihe ọ bụla o nwere. Ka oge na-aga, Devid no nso, aguu guwara ndi ikom ya, ha chokwara ihe oriri, ya mere Devid rioro ka e nyere ya aka, ma Nebal, bu nwoke obi tara mmiri nke a maara n'ihu omume ojoo ya, juru ariri Devid n'uzo obi ojoo na n'uzo nkwanye ụgwu. Iwe were Devid nke ukwu, o bu n'obi igbu ya, ma o cheghariri, kwe ka Chineke mee ihe o kpere n'ikpe.

Ma, ọ bughị ihe niile di mma na ndu Devid. Kama iga agha ya na ndi agha ya, ọ nogidere n'ulo. N'ebe ahụ, ọ huru otu omaricha nwanyi, aguu ya, ma ziga ka ọ kpoo ya ka o mejuo aguu mmekohu ya, mebie ogbugba

ndụ alụm̀di na nwunye ya - ịkwa iko. N'ịm̀ta na ọ dī ime site na ya; Devid nyere iwu ka e gbuo di ya iji kpuchie mmehie ya. Dī egwu? Ee! Ọ na-atọ Chineke uto? Mba! Devid choro afo ojuju anu ahụ ma kwenye n'onwunwa ahụ. Ọ tara ahụhụ dī ukwu maka mmehie a. Ma mgbe Netan, bụ onye ozi sitere n'aka Chineke, zutere, o kwetara ihe ojuo ya, chegharịa ma rịo mgbaghara. Ọ bụ ezie na a gbaghaara ya, ọ ka tara ahụhụ ihe si n'omume mmehie ya pụta.

Okwu: Ihe iru ụka adighi ya na agwa sitere n'obi Devid, ncheghari ya, na ochicho ogbaghara ya iji mee ka ya na Chineke di na mma bu ihe mere Chineke ga-eji si: "Achetawo m Devid nwa Jesi, nwoke di ka obi m si choo, onye ga-eme ihe niile m na-achoo." (Oru 13:22)

Okwu: Nke a bu onodu onye o bu la taa. Anyi niile emehiewo, anyi chokwara ka anyi na Chineke di na mma, anyi kwesiri ime ka anyi na Chineke di na mma.

Chineke kwere Devid nkwa na otu n'ime umu ya ga-anokwasị n'ocheeze ya ruo mgbe ebighi ebi, na-ezo aka n'ebe Jisos, bu Kraist ahụ, onye alaeze ya na-agaghị enwe ogwugwu. Ọ bu Kraist bu onye; enweghi mmehie, rubere Chineke isi kpam kpam, ma jiri obi ya nye ndu ya di ka aja mgbaghara mmehie, si otu a na-emezu nkwa Chineke kwere Devid na Abraham.

Amuma ndi e buru banyere Mesaja ahụ na mmezu ha

Chineke gwara Adam, Noa, Ebreham, Aizik, na Jekob okwu kpomkwem n'oge ahụ otutu ndi na-ezo aka di ka "Oge Ochichi." N'oge e hiwere mba Izrel, Chineke gwara Mozis, Joshua, na ndi ikpe ha okwu. Mgbe Samuel bu onye ikpe, ndi Izrel nupuru ochichi Chineke isi site n'icho ka e nye ha eze. N'oge ochichi ndi eze, Chineke si n'aka ndi ikom anyi na-akpo "ndi amuma" zie ozi ya. Ndi amuma niile ziri umu Izrel ozi Chineke mana o bughị ha niile bulitere amuma gbasara Mesaja na-abia. N'ime otutu nari afo, e deoro ihe kariri amuma 50, site n'otutu ndi amuma di iche iche, bu ndi nile mezuru n'ahu Jisos.

Amuma ole na ole na mmezu nke agba oheru ha ka edeputara n'okpuru.

Malakai 3:1 Lezienu anya, Mu onwem neziga onye-ozim, o gedozi kwa uzọ n'irum: na mberede ka Jehova nke unu nācho gābiarute n'ulo uku Ya: Onye-ozim nke o bu n'ahụ ahu ka i nācho: lezienu anya, Ọ nābia. o bu ihe si n'onu Jehova nke usu nile nke ndi-agma puta.

Matu 2:1-2 "Mgbe a mụsiri Jisos na Betlehem nke Judia n'oge Eze Herod, ndi amamihe si n'ebe owuwa anyanwu biarutere Jeruselem wee juo, si: "Olee ebe onye ahụ a muru eze ndi Juu no? Anyi huru kpakpando ya n'ebe owuwa anyanwu, anyi biakwara ife ya."

Jenesis 49:10 "Mkpanaka eze agaghị esi na Juda puo, mkpara onye na-achi agaghikwa esi n'etiti ukwu ya puo, ruo mgbe utu isi ga-abiakwute ya, o bukwu ya ka o ga-erubere ndi mmadu isi."

Luk 3:23-38 Usoro omumu Jisos na-aguputa usoro omumu ya site na Devid ruo Adam.

Jeremaja 23:5 "Le, ubochi nābia, (o bu ihe si n'onu Jehova puta), mbe M'geme ka alaka nke ezi omume biliere Devid, o gabu kwa eze dika eze, me kwa nghota, me ezi omume na ezi omume n'ala nka. Matu 1:1 Nke a bu akuko-ndekota nke ndu Jisos Kraist, nwa Devid, nwa Abraham.

Aizaya 7:13 "O wee si: "Nuru, unu ulo Devid! O bu ihe nta na unu ime ka ike gwu madu, na unu we me ka ike gwu Chinekem? Ya mere, Jehova n'onwe ya ga-enye gi ihe iriba ama. Le, nwa agboghọ na-amaghị nwoke ga-aturu ime, muo nwa nwoke, o ga-akpokwa aha ya Immanuel (nke putara Chineke nonyere anyi).

Matiu 1:18 Ugbu a ọmụmụ Jizọs Mezaja ahụ mere otú a. Mgbe nne ya Meri kwere Josef nkwa, tupu ha ebikọ, a chọputara na ọ dị ime site na Mmụọ Nsọ.

Luk 1:31-33 Ọtụtụ narị afọ ka e mesiri, mmụọ ozi Gabriel gwara nwa agbọghọ na-amaghị nwoke bú Meri na ọ ga-amụ nwa ma “ga-agụkwa aha ya Jizọs, ọ ga-abụkwa onye ukwu, a ga-akpọkwa ya Ọkpara nke Onye Kasị Elu: Jehova Chineke ga-enyekwa ya ocheeze Devid nna ya, Ọ ga-achịkwa ụlọ Jekọb ruo mgbe ebighị ebi, alaeze ya agaghịkwa enwe ọgwụgwụ.”

Maiika 5:2 Ma gi onwe-gi, Betlehem Efrata, onye di ntà ibu n'etiti aḅuru nile nke Juda, n'etiti gi ka otù onye gāputa nyem onye gābu onye-isi n'Israel, onye nputa-ya sitere na mḅe ochie, site n'oge ochie.

Matiu 2:1-6 “Mgbe a mụsiri Jizọs na Betlehem dị na Judia, n’oge Eze Herọd... kpọkọta chikọta chikọta isi ndi-isi-nchu-àjà na ndi-ode-akwukwọ, ọ jua ha ebe a ga-amụ Mesaya.’ Ha zara, “Na Betlehem nke Judia.

Zekaraya 9:9 “Nurja ọnụ nke ukwu, gi ada bú Zayon, tie mkpu n’oké olu, gi ada bú Jeruselem, lee, eze gi na-abiakwute gi: onye ezi omume na onye nzọputa ka ọ bụ, ọ dị umeala n’obi, nọkwa n’elu inyinnya ibu, n’elu nwa inyinnya ibu, bú nwa inyinnya ibu.”

Matiu 21:6-7 “Ndi nēso uzọ-Ya we je, me dika Jisus nyere ha iwu, we bute inyinnya-ibu ahu na nwa-inyinnya-ibu ahu, yikwasi ha uwe-ha; o we nọkwasi ha.”

Aizaya 53:5 “Ma e merurụ ya ahụ n’ihi mmebi iwu anyi, e chifia ya n’ihi ajọ omume anyi; ahụhụ nke udo anyi di n’ahụ ya, e jikwa ọnyá ya nile gwọọ anyi.”

Matiu 27:26 “Mgbe ahụ, ọ hapurụ ha Barabas; ma Jizọs pịara ya ihe, nyefee ya ka a kpogide ya n'obe.”

Aizaya 53:7 “A na-akpagbu ya, ewedara ya n’ala, ma o sagheghị ọnụ ya: di ka aturụ nke a na-eduba n’ogbugbu, di kwaka ka aturụ nke na-agbachi nkiti n’ihu ndi na-akpacha ya, otú ahụ ka o sagheghị ọnụ ya.”

Matiu 27:12-14 “Mgbe ndi isi nchujà na ndi okenye nọ na-ebo Jizọs ebubo, ọ zaghi, Pajlet juru ya, si: “I dighi anukwa ole ebubo ha na-ebo gi?” Ma Jizọs azaghi ya ma oli, nke mere na o juru govanọ anya nke ukwu.

Aizaya 53:9 “Ha na ndi ajọ omume na ọgaranya mekwara ili ya n’onwu ya, n’agbanyeghi na o meghe ihe ike, ọ dighikwa aghughọ di n’onu ya.”

Matiu 27:57-60 “E mesia, n’uhuruchi ahụ, otu ọgaranya si Arimatia bja, aha ya bụ Josef, ọ ghokwara onye na-eso uzọ Jizọs, ọ gakwuuru Pajlet rịọ ka ozu Jizọs, Pajlet wee nye iwu ka e mee ya.

Ajụjụ

1. Chineke kwere Abram nkwa na a ga-esi n’aka ya gozie ndi niile nọ n’ụwa.

Eziokwu

Ugha

2. N’ihi nnupu-isi ma-ọbụ ajọ-omume, Chineke wepuru Adam na iv n’ebe paradais ha nọ

- bibiri mmadụ niile ma e wezuga Noa na ezinụlọ ya
 - e ji oku bibie Sodom
 - Ihe niile di n'elu
3. Omume dabere na m chere kama eziokwu na-ebute oke nsogbu.
- Eziokwu
 - Ugha
4. Ogbugba ndu ahụ Chineke gba site n'aka Mozis mere ka e nwee mgbaghara mmehie.
- Eziokwu
 - Ugha
5. Amuma ndi e buru banyere Mesaya ahụ emezughị.
- Eziokwu
 - Ugha

Isi nke 3

Kraịst - Nkwa nke Chineke

Kemgbe Adam na Iy mehiere, bu nke kpatara odida ha na Chineke di na mma, o di mkpa ka mmadu na Chineke di na mma. O di mkpa ka a sachapu mmehie ya ma wepu ikpe omuma ya. N'oge zuru oke na site n'omume nke Mmuo Nso, Chineke ghoro anu aru ibi n'etiti mmadu. Mmuo nso ruru ru ebube na-ekwe ka Meri turu ime n'enweghi mmekohu ya na nwoke. Mmuo ozi Gabriel gwara Meri ma mesia gwa Josef otu Chineke ga-esi jiri ha kpobata Mesaya, bu onye Chineke tere mmanu, nuwa iji nputa umu mmadu na mmehie ha. Ha abuo di njikere igbo ndi ohu Chineke n'agbanyeghi otu ndi mmadu ga-esi mesoo ha na nwa ha nwoke bu Jizos ma o bu ihe ha ga-ekwu banyere ha. Naani ihe ha choro bu irubere Chineke isi ma jiri ya mee ihe.

"O (Meri) muru okpara ya, kechie ya n'uwe, tobo ya n'ihe e ji etinyere anu ulo nri, n'ihi na o dighi ebe ha ga-anu n'ulo oriri na onunu. Ma n'otu mpaghara ahụ, e nwere ndi ozuzu aturu n'ohia, na-eche igwe aturu ha nche n'abalị. wetara unu ozi oma nke oké onu nke gadi ndi Israel nile. N'ihi na a mworu unu taa n'obodo Devid Onye nzoputa, onye bu Kraist Onyenwe anyi."(Luk 2:7-11)

"Mgbe Jizos di afo iri na abuo) hoputara na Jeruselem n'ulo nso na-aju ajuju banyere mkpebi ya. Mgbe Josef na-aza ajuju ya. " Olee otu o ga-esi choo m? Unu amaghi na aghagham idi n'ulo Nnam?"(Luk 2:49)

Mgbe o laghachiri na Nazaret, Jizos "... wee rube isi n'ebe ha no, nne ya wee debe ihe ndi a niile n'obi ya. Jisus we naga n'iru n'amam-ihe na n'ogologo, na n'amara n'ebe Chineke na madu no."(Luk 2:51-52)

Nkwupụta nke Jọn Baptist

“Na mbu ka Okwu ahu diri, Okwu ahu na Chineke dikwara, Okwu ahu buru kwa Chineke, Ya na Chineke diri na mbu. Ekère ihe nile site na ya, ekèghi ihe obula e rere ma asi ya, ndu di kwa nime ya, na ndu ahu bu ìhè nke madu. Ìhè ahụ ka ọ bjara naanị ka ọ buru àmà nke ìhè nke na-enye mmadụ ọ bụla na-abịa n'ụwa, ma ọ bụ ezie na e kere ụwa, ma ụwa amataghị ya. . . (Jọn 1:1-10, 14)

Jọn kwusara baptizim maka ncheghari, e wee si na Juda nile bjakwutere Jọn ka e mee ya baptizim. (baptizo, okwu Grik nke putara imikpu). Ma ndi-Farisi ufodu ndi ezitereri we jua Ya, si, Gini mere i neme baptism, ma ọ buru na gi onwe-gi abughi Kraist ahu, ma i bughi Elaija, ma i bughi onye-amuma ahu? Jọn zara, si: 'M na-eji mmiri eme baptizim, ma n'etiti unu ka otu onye unu na-amaghi, bu onye ahụ nke na-abia n'azu m, bu onye m na-erughi eru itopu eriri akpukpo ukwu ya. Mu onwe m amaghi ya, ma ihe mere m ji bja na-eji mmiri eme baptizim bu ka e kpughere ya nye Izrel.” (Jọn 1:24-31)

Ihe di ka afọ iri atọ Jizos hapuru ulo ka o malite imezu ebumnobi ya maka ihapu eluigwe na ibjarute Uwa di ka "Okwu" ahụ.

Jizos - Okpara Chineke huru n'anya

Mgbe Jọn Onye Na-eme Baptizim no na-eme baptizim maka ncheghari. “Jizos siri na Galili bja na Jodan ka Jọn mee ya baptizim: ma Jọn gbaliri igbochi ya, si, “O di m mkpa ka i mee m baptizim, i na-abjakwutekwa m? Jisus zara, si, Ka o di otu a uhu a; Mgbe ahụ John kwetara." Ma mbe emere Jisus baptism, O siri na miri rigo ngwa ngwa, ma, le, elu-igwe meghere, o we hu Mo nke Chineke ka O nefeda dika nduru, nādakwasi kwa Ya; ma, lee, otu olu si n'eluigwe na-asi, 'Onye a bu Okpara m m huru n'anya, onye ihe ya di m ezi mma.'” (Matiu 3:13-17).

Okwu:Nke a kwadoro ihe Jọn kwuru tupu e mee Jizos baptizim, “Lee, Nwa Aturu Chineke, Onye na-ebupu mmehie nke uwa!”

Mgbe e mesiri ya baptizim, “Jizos juputara na Mmuo Nso wee duru ya gaa n'ozara, ekwensu wee nwaa ya ruo ubochi iri anọ, o righikwa ihe o bula n'ubochi ndi ahụ, aguu gukwara ya n'ogwugwu ha.” (Luk 4:1-2) Mgbe ahụ, Ekwensu nwara ya n'ihe niile di ka a nwara anyi:

- Ochicho nri - aguu anu ahụ
- Ochicho maka ike - mpako nke ndu
- Ochicho maka ihe - ochicho nke anya,

Jizos chere ihe ima aka na onwunwa o bula ihu n'ekweghi n'ikwu “e dere ya.” ekwensu wee puo maka oge di mma karja.

Okwu:Anyi kwesiri idabere na nhoro na mkpebi anyi na uche nke Nna na n'ihe "e dere". Ya mere, o di mkpa ka anyi na-agbasi mbọ ike n'imụ Okwu ya na okwu ndiozi ka anyi mata ihe anyi ga-eme ka agbaghara anyi mmehie anyi na otu anyi ga-esi bie ndu di mma n'ihu Chineke.

Jizos Malitere Ozi Ya

Jizos si n'ebe a nwara ya puo wee “weghachi na Galili n'ike mmuo nso, akuko banyere ya wee gbasaa n'ime ime obodo dum, o wee na-ezi ihe n'ulo nzuko ha, mmadụ niile na-etokwa ya. edere:

'Mmụọ nke Jehova dị n'ahụ m, n'ihi na o tewo m mmanụ ikwusara ndị ogbenye ozi ọma. O zitewo m ikwusa nnwere onwe nye ndị mkpọrọ, na ihughachi ndị isi, ka m tohapụ ndị a na-emegbu emegbu, ikpọsa afọ nke ihu ọma Jehova.

O wee kpọchie akwụkwọ mpiakọta ahụ, nyeghachi onye na-ejere ya ozi ma nọdụ ala. Ndi nile nọ n'ulo-nzukọ ahu legidere Ya anya, o we malite si ha, Ta ihe edeworo n'akwụkwọ nsọ emezuwu n'ọnu-unu. Ha nile kwu-kwa-ra okwu bayere Ya nke-ọma; 'Onye a ọ bughị nwa Josef?' ha juru. ... Ha we bilie, chupu ya n'obodo ahu, kuru ya je n'ofè ugwu nke ewuru obodo ahu n'elu ya, ka ha tuda ya n'elu nkume di elu. Ma ọ gafere kpomkwem n'etiti igwè mmadụ ahụ wee gawa.'" (Luk 4:14-22, 2930)

Mgbe ya na nwaanyi Sameria ahụ bịara isere mmiri n'olulu mmiri Jekọb kparitachara obere oge, nwaanyi ahụ siri Jizọs: "Amaara m na Mesaya na-abia, mgbe ọ bjakwara, ọ ga-akọwara anyị ihe niile." Jisus we kwuputa, si, Mu onwem Nke nāgwa gi okwu bu Ya. (Jon 4:7-26)

Obere oge ka e mesiri, Jizọs malitere ihoputa ndi ọ ga-akuziri ka ha buru ndi ozi ya mgbe o bilitesiri n'onwu. N'oge kwesiri ekwesị, Jizọs ga-amalite igosi ndi niile na Ọ bu Chineke onye bįara n'ụwa ibi n'etiti umu mmadu igho aja zuru okè maka mmehie mmadụ. O mere nka site na ndu zuru okè nke O biri, na ihe-iriba-ama nile Ọ luworo n'iru otutu igwè madu. Okwu Jon Onye Na-eme Baptizim, Chineke n'onwe ya, na Mmụọ Nsọ—bụ onye rịdatakwara n'elu Jisọs di ka nduru—na-ezo aka n'ebe Jisọs nọ di ka aja zuru okè.

Oru ebube, ihe iriba ama na ihe ebube

Jizọs enwetaghị ozuzu ọ bula n'ulo akwukwo ndi rabai. Otú ọ di, ndi mmadụ ghotara na o ji ikike na-ekwu okwu, ọ bughị di ka ndi ndú okpukpe ndi ozọ; ndi rabai, ndi nchujà, ndi Farisii, na ndi odeakwukwo. Nye ndi a "ndi gurụ akwukwo" Jizọs rụturu aka n'okwu ya na-akpo ha ndi ihu abuo, na ndi nduzi kpuru isi di ka obi, uche, na agwa ha, di nnoo mpako, ndi mpako, ndi mpako, ekworo, na ndi di njikere ikwusi n'enweghi ihe ọ bula iji nógide na-enwe onodu ha n'obodo. Ha kwudiri na ọ bu Ekwensu mere otutu oru ebube ọ ruru kama inye Chineke otuto. Matiu dekotara ihe ndi a gbasara ha na isi 23: v.

3- "N'ihi na ha adighi eme ihe ha na-ekwusa."

5 - "Ihe niile ha na-eme bu ka umu nwoke hu."

6 "Ha huru ebe nsopuru n'anya noriri na oche ndi kasị mkpa n'ulo nzuko."

13 "Ahuhu gadi unu, ndi-ode-akwukwo na ndi-Farisi, ndi-iru-abua!"

16 "Ahuhu gadi unu, ndi-ndu isi!"

33 "Unu agwo, unu umu aju-ala, unu gesi ana bapu aba-kwa-ra unu ikpe rue ala-mo?"

Ndi odeakwukwo, ndi Farisii, na ndi ndú okpukpe ndi ozọ gbaliri otutu uzọ ha ga-esi jide Jizọs n'uzọ di iche, ma ha adaghị. Ha na-ama ikike ya aka mana ha dara. (Luk 20 na Mak 12)

Jon Onye Na-eme Baptizim gwara umuzụ ya na Jizọs bu "Nwa Aturu Chineke" ahụ. Chineke mara okwa n'oge e mere Jizọs baptizim na Jizọs bu Okpara ya nakwa na obi di Ya utọ nke ukwu. Kraist malitere igwa ndi Juu banyere Alaeze Chineke, jiri oru ebube di ike nke ọ na-enweghi onye ọ bula puru igonari gosi okwu ya, obunadi ndi iro Ya. Ugboro abuo e mere ha n'ihu otutu puku mmadụ mgbe O si na nani iberibe azu na achicha ole na

ole rie ha. N'otu oge, Ọ kwụsiri njem olili ozu iji mee ka otu nwa otu nwanyi di ya nwuru dighachi ndu. Ọ gworo ndi kpuru isi ma o bu ndi ngworo na ndu ha niile, bu nke onye o bu na n'obodo ahụ maara. N'ikpeazu, o gara n'ebe a na-eli ozu, meghee ili ahụ, mee ka otu ahụ nke na-erekasi elu dighachi ndu. Ihe ndi a niile na oru ebube gosiri ndi na-akwụwa aka oto na ndi nwere obi eziokwu na Jizos bu Okpara Chineke. Ha kweere.

Otutu ndi rite uru n'oru ebube ndi a. Obuna ndi juputara n'ekworo, ekworo, na anyaukwu aghaghi ikweta na e meela oru ebube. Ndi ndu okpukpe ihu abuo ahụ juru ya n'ihu ochicho ha nwere maka ochichi na nsoruru. N'ime nke a, ha mebiri iwu na odinala ha nke ha na-ekwu na ha na-akwado. Ma ndi ndu okpukpe ahụ ekwetaghị. Ha chorọ "ihe akaebe". Ihe akaebe sitere n'aka Chineke n'eluigwe obughi Chineke di n'ụwa.

Ozioma nke Kraist

"Ihe ahụ nke di site na mmalite, nke anyi nuru, nke anyi ji anya anyi hu, nke anyi lere anya na aka anyi meturu aka, nke a ka anyi na-ekwusa banyere Okwu nke ndu, ndu ahụ putara, anyi ahụwo ya, na-agbakwa àmà nye ya, na anyi na-ekwusara gi ndu ebighi ebi, nke di n'ebe Nna m nọ, hukwara anyi anya."(1 Jon 1:1-2)

O bu n'ime Kraist ka anyi na Chineke na-adi na mman'ihu na "Jizos zara, si, Mu onwe m bu uzọ na eziokwu na ndu: o dighi onye na-abjkwute Nna m ma o bughị site na mu." (Jon 14:6).

A na-achota mgbaputa n'ime Kraist; ya mere, Kraist ga-aburiri ozi oma, ozi-oma, nke a chikotara dika ndi a:

- Na mmalite ka Okwu ahụ diri, Jizos, Kraist, Onye E Tere Mmanu, Mesaja.
- Okwu ahu we gho anu-aruru, we biri n'etiti madu.
- Kraist enweghi mmehie.
- Jizos rubere isi n'uche Nna, obuna onwu ya n'obe.
- Chineke kpolitere ya n'onwu n'onwu si otu ahụ merie onwu ma naputa mmadu n'aka Setan - ihe si n'aka mmehie puta kpomkwem.
- Nhicha nke mmehie na-eso nkwenye nke mmadu na Kraist, mgbanwe (ncheghari) site na ndu nke nnupisi, onwu na mmehie na olili site n'imikpu n'ime mmiri n'ime onwu Kraist ka Chineke kpolitere onye ahụ tinyeziri ha n'alaeze Kraist, Nzuko-nsọ Ya - ahụ.

Ndi na-eso uzọ ya anwo ozi ya, ilu ya, na nkwa ya wee hu oru ebube Ya. Ha ahwo ndi e mere ka ha si n'onwu bilie, ndi isi mere ka ha hu uzọ, ndi nti chiri ka ha nu ihe, na ndi ndu okpukpe ha gonahuru ha. Ma, e nwere otutu ihe ha kwesiri ima, nke mere Jizos ji kwuo, si: "Enwere m otutu ihe ozọ i ga-agwa unu, karja otu unu puru idi ugbo a. (Jon 16:12-14)

Ya mere, Kraist churu Chineke ahụ ya nke elu ala ya di ka aja mgbaghara mmehie nke na-enye ndi Rom na ndi Juu ohere ikpogide Ya n'obe. E liri ya n'ili agbaziri agbazi. Chineke nabatara onyinye Ya site n'ime ka O si n'ili bilie nke wepuru obi abuo nile nye otutu mmadu na Jizos bu Chineke nke bjara n'ụwa n'anụ ahụ nke mmadu, ihe O kere. Nke a di mkpa ka ndi mmadu kwesiri ima na ha nwere ike itukwasị obi na Kraist na ike na ikike Ya igbaghara mmehie.

Otutu mmadu anwo ozizi ya ma ha aghotaghị ya. Ha di nnoo iche na omenala ha. Ya bu ozi ihunanya. Di ka e gosiri n'amaokwu ndi na-esonu.

Luk 19:10 "N'ihu na Nwa nke mmadu bjara icho na izoputa ndi furu efu."

Matiu 11:28 “Bịakwutenụ m, ndị niile na-adọgbu onwe unu n’ọrụ na ndị e boro ibu dị aro, m ga-emekwa ka unu zuru ike.

2 Pita 3:9 “Onyenwe anyị adighị egbu oge imezu nkwa ya dị ka ụfọdụ ndị na-agụ ọ dighị onye na-adighị ngwa, kama ọ na-enwere unu ndidi, ọ chọghị ka onye ọ bụla laa n’iyi, kama ka mmadụ nile chegharja.”

Ọrụ 4: 11-12 "Jizọs a bụ nkume ahụ unu jụrụ, bú ndị na-ewu ụlọ, nke ghorọ nkume isi nkuku: ma nzọpụta adighị n'ebe onye ọ bụla ọzọ nọ, n'ihi na ọ dighị aha ọzọ dị n'okpuru eluigwe nke e nyere n'etiti mmadụ, nke a ga-eji zọpụta anyị."

1 Ndị Kọrint 15:3-5 “Enyefere m unu dị ka nke mbụ dị mkpa ihe m natakwara: na Kraịst nwurụ maka mmehie anyị dị ka Akwụkwọ Nsọ si kwuo, na e liri ya, na e mere ya n’ụbọchị nke atọ dị ka Akwụkwọ Nsọ si kwuo.”

Ndị Rom 6: 3-5 "Ùnu amataghi na ayi nile, bú ndi emere baptism iba nime Kraist Jisus, emere baptism iba n'onwu-Ya? Ya mere eliri ayi na Ya site na baptism iba n'onwu, ka, dika emere ka Kraist si na ndi nwuru anwu bilie site n'ebube nke Nna-ayi, ayi onwe-ayi kwa we jegharia n'ohu nke ndu: N'ihi na ọ buru na edoro ayi na Ya n'onwu dika nbilite-n'onwu, ayi na Ya gādi n'otu n'ezie n'onwu dika mbilite n'onwụ ya.

Ndị Efesọs 1: 6-9 "N'ime ya (Kraịst) anyị nwere mgba pụta site n'ọbara Ya, mgbaghara nke njehie anyi, dika ụbara nke amara Ya nke O nyefere anyi."

Tupu ozi “Ozi Ọma” abjā, ọ dị mkpa ka e kpuchiri mmehie. Jizọs, bú onye biri ndụ n’emeghị mmehie, ga-eji aka ya nye ndụ ya dị ka “àjà ọbara” a chọrọ. Ya mere, ozi ọma Jizọs na-enye ihe a kporọ mmadụ nhorọ ịnakwere ma ọ bụ ijụ mgbaghara na nzọpụta Chineke.

Oge eruola maka ịchụ-aja mgbaghara mmehie

Ka Jisus na-akwado maka aja mgbaghara mmehie, Ọ sịrị; Ihe ndia ka M'gwaworo unu, ka unu we nwe udo nimem: n'uwa nka unu gēnwe nkpaḅu: ma nwe-kwa-nu obi: emeriwom uwa. Mgbe Jizọs kwuchara nke a, o lere anya n’elugwe, kpee ekpere, sị: ‘Nna, oge eruwo, ka Ọkpara gị nye gị otuto, n’ihi na i nyere m ikike n’ebe ndị mmadụ nọ, ka o wee nye ndị niile i nyere ya ndụ ebighị ebi: ka ha wee mara gị, bú onye naanị ya bụ ezi Chineke, ka m nyekwara m ọrụ n’ụwa n'iru Gi, bú otuto nke M'nweworo n'ebe I nọ mḅe uwa akēmeghi. okwu g u u n’uwa n’aka ajọ onye ahu edoro nsọ.” (Jọn 16:33; 17:1-8, 14-19)

Okwu:“Doo nsọ” pụtara – nkewapụ n’ụwa – idobe iche maka ijere Chineke ozi. [Akwụkwọ ọkọwa okwu Bible nke Nelson]

“Mgbe o kpesiri ekpere, Jizọs na ndị na-eso ụzọ ya gabiga na ndagwurugwu Kidron, n’akụkụ nke ọzọ, ubi oliv di, ya na ndị na-eso ụzọ ya wee banye n’ime ya: Judas, onye raara ya nye, maara ebe ahụ, n’ihi na Jizọs na ndị na-eso ụzọ ya zukorọ otutu ugboro n’ebe ahụ. Ebe Jisus mara ihe nile gaje ime Ya, Ọ pua, si ha, Ònye ka unu nāchọ? Ha we za, si, Jisus Onye Nazaret, bú Onye-isi-nchu-àjà, nēkwu okwu n'ulo-nzukọ-Ya nile, na mḅe nile N’ihi gini ka m'siri, jua ndi nānu okwu? Ma mḅe Jisus kwusiri nka, otù onye nime ndi-isi nke nọ nso we tịḅe ya n'iru, si, Ọ bu otú a ka i nāza onye-isi-nchu-àjà? Jizọs zara, sị, 'Ọ bụrụ na m kwuru ihe ọjọọ, gbaa akaebe banyere ihe ọjọọ. Anas we ziga ya n'abụ, jekuru Kaiafas, bú onye-isi-nchu-àjà. 'Nke ahụ ọ bụ echiche

nke gi' ka Jizos juru, 'ka o bu ndi ozọ gwara gi banyere m?' 'Abu m onye Juu?' Pailat we za, si, O bu ndi-gi na ndi-isi-nchu-àjà nyeworo gi nye n'akam. Jisus siri, Ala-ezem esiteghi n'uwa nka, ndi-orum gālu olu ka ndi-Ju ghara ijidem: ma ubu a ala-ezem si n'ebe ozọ. 'I bu eze!' Jisus zara, si, I ziri ezi n'ikwu na Mu onwem bu eze, n'ihhi nka ka M'jiworo n'uwa, ka M'we bara ezi-okwu àmà. (Jon 18:1-5, 12-13, 1924, 28, 33-37)

Ihe otiti

Ya onwe-ya (Pilate) puru jekuru ndi-Ju ozọ, si, O dighi ihe m'nāchota n'ebubo megide Ya: Ònu nāchọ ka m'rapu eze ndi-Ju? ... Pajlet wee were Jizos kọọ ya ihe, ndi agha wee kpuchie okpueze ogwu n'isi. (Jon 18:38-19:2)

Malite ikwu okwu na "Ita ihe":

A na-eme nkwaadebe maka ipia ihe ahụ mgbe a napuru onye mkporo ahụ uwe ya ma kee ya aka n'osisi n'elu isi ya. Obi abuo adighi ya na ndi Rom gaara agbali mbọ o bula igbaso iwu ndi Juu n'okwu a, mana ndi Juu nwere iwu ochie nke machibidoro ihe kariri ahiri iri anọ.

Ndi agha Rom ji okolofo (ma o bu flagellum) n'aka na-aga n'ihu. Nke a bu utari di mkpirikpi nke nwere otutu ihe di arọ, eriri akpukpo anu nke nwere obere bopolu abuo nke uzọ jikotara n'akuku nsotu nke o bula. E ji ike were kwatuo utari ahụ di arọ ugboro ugboro n'ubu, azu, na ukwu Jizos. Na mbu, eriri ahụ na-ebipụ akpukpo ahụ naani. Mgbe ahụ, ka ihe a na-eti ahụ na-aga n'ihu, ha na-agbaba n'ime anu ahụ di n'okpuru akpukpo ahụ, na-ebu uzọ meputa obara sitere na capillaries na veins nke akpukpo ahụ, na n'ikpeazu na-agbaputa obara ogbugba site na aria di n'ime akwara di n'okpuru. Obere bopolu ndi ndu na-ebu uzọ na-ebute onya buru ibu, nke di omimi nke agbajisikwara site n'ikuda ndi ozọ. N'ikpeazu, akpukpo anu nke azu na-ekokwasị na ogologo ribon na mpaghara ahụ dum bu ihe a na-apughị imata nke adokasi, anu ahụ na-agba obara. Mgbe onyeisi ndi agha ahụ nke na-achi achị kpebiri na onye mkporo ahụ no n'onu onwu, a ga-akwusi iti ihe ahụ n'ikpeazu. [si

- "A

Dokita na-agba akaebe gbasara nkogide n'obe, Dr. C. Truman Davis. konnections.com/Kcundick/crucifix.html"]

Nkwusi okwu na "ikupia"

Ogbugbu nke Kraist - Àjà Mkpuchi Mmehie

"N'ikpeazu, Pajlet rara ya nye n'aka ha ka a kpoide ya n'obe. Ya mere, ndi agha wee na-elekota Jizos, na-ebu obe nke ya, gawa n'ebe okpokoro isi (nke a na-akpo n'asusu Arameik, a na-akpo Golgota). n'etiti ndi-Ju guru ihe-iriba-ama a: n'ihhi na ebe akpogidere Jisus n'obe di obodo ahu nso, ede-kwa-ra ihe-iriba-ama ahu n'asusu Aramaic na Latin na Grik. Pailat zara, si, Ihe M'deworo ka m'deworo. (Jon 19:16-22)

Malite ikwu okwu na "kpogide n'obe":

Ndi agha Rom huru nnukwu ihe ochi n'ebe ndi Juu a na-achi achị na-ekwu na ya bu eze. Ha we tukwasi uwe-nwuda n'ubu-Ya, tukwasi kwa osisi n'aka-Ya ka o buru nkpa-n'aka. Ha ka chorọ okpueze iji mee ka ihe ojoo ha zuo oke. A na-etinye alaka ndi na-agbanwe agbanwe nke ejiri ogologo ogwu kpuchie (nke a na-ejikari ukwu maka nku) n'udi okpueze na nke a na-agbanye n'isi ya. Ozokwa, a na-enwe nnukwu obara ogbugba, isi awo bu otu n'ime akuku akwara ozi nke ahụ.

Mgbe ha kwara ya emo ma kugbuo ya n'ihu, ndi agha ahụ napuru osisi ahụ n'aka ya wee tie ya n'isi, mee ka ogwu ndi ahụ banye n'isi ya. N'ikpeazu, ike gwuru ha n'egwuregwu obi ojoo ha na uwe mwuda ahụ dowara n'azu ya. N'ibu onye raparawori na mkpuko nke obara na serum na onya ahụ, mwepu ya na-akpata

oké mgbu dika na mwepụ nke bandeeji iwa ahụ n'echeghi echiche, na ọ ọrọ nke nta ka ọ bụrụ na a na-etị ya ọnyá ọzọ ọzọ na-amalite igbaputa ọbara.

N'isopurụ omenala ndi Juu, ndi Rom na-eweghachi uwe ya. A na-ekekota patibulum di arọ nke obe n'ubu Ya, na njem nke Kraist ahụ a mara ikpe, ndi ohi abụọ, na nkowa ogbugbu nke ndi agha Rom nke otu nari ọchigaha na-edu na-amalite njem ya na-adighi nwayo na Via Dolorosa. N'agbanyeghi mbọ Ọ na-agba iga ije kwụ ọtọ, idi arọ nke ogwe osisi di arọ, yana ihe ima jijiji nke nnukwu mfu ọbara na-emeputa, kariji akari. Ọ na-asụ ngongọ daa. Osisi siri ike nke okporo osisi na-abanye n'ime akpukpọ anụ na mọzulu nke ubu. Ọ na-anwa ibili, mana akwara mmadu achupula karija ntachi obi ha.

Ọchigaha ahụ, na-achosi ike iga n'ihu ikpogide n'obe ahụ, hoputara otu onye na-ele anya North Africa siri ike, Saimon nke Sairini, iburu obe. Jizos na-esochi ya, ka na-agba ọbara na ọsụsọ na-ajụ oyi na ọsụsọ nke ima jijiji ruo mgb njem di yarida 650 site n'ebe e wusiri ike si Antonia ruo Golgotha mechaworo.

A na-enye Jizos mmanya gwakotara na myrrh, bu ngwakota nke na-enye ahụ mgbu di nro. Ọ juru inu mmanya. Enyere Saimon iwu ka ọ dọba patibulum ahụ n'ala ma Jizos jiri ubu ya tupu azu azu n'osisi ahụ ngwa ngwa. Ndi legionnaire na-enwe mmetuta maka ida mbà n'obi n'ihu nkwojiaka. Ọ na-ebu ntu di arọ, square, nke a kpuru akpu site na nkwojiaka wee banye n'ime osisi. Ngwa ngwa, ọ na-aga n'akuku nke ọzọ ma na-emeghachi omume ahụ na-akpachara anya ka ọ ghara idoro ogwe aka ahụ nke oma, kama iji kwe ka mgbanwe ufodu na mmeghari ahụ. A na-ebulikwa patibulum ahụ n'ebe di n'elu steepu ahụ ma kpogidere taitol na-agu "Jizos onye Nazaret, Eze ndi Juu" n'ebe ahụ.

A na-agbanye ukwu aka ekpe ugbo a azu n'ukwu aka nri, ma na-agbatu ukwu abuo, mkpisi ukwu gbadaa, a na-akpu ntu n'okiri ukwu nke ọ bula, na-ahapu ikpere na-agbanwe nke oma. Akpogidere onye a tara ahuhu ugbo a n'obe. Ka O ji nwayo nwayo na-aridata na ntu di na nkwojiaka na-egbu mgbu na-egbu mgbu n'akuku mkpisi aka ya na n'elu ogwe aka ka ọ gbawaa n'uburu - mbọ di na nkwojiaka na-etinye nrugide na irighiri akwara. Ka Ọ na-akwali onwe ya elu ka ọ gbanari mmekpa ahụ a na-agbatu, Ọ na-etinye ibu Ya zuru oke na ntu site n'ukwu Ya. Ọzọ, enwere oke nhusianya nke ntu na-adoka site na irighiri akwara di n'etiti okpukpu metatarsal nke ukwu.

N'oge a, di ka ike ogwugwu ogwe aka, oké ebili mmiri nke cramps na-ekpochapu n'elu mọzulu, knoting ha na miri emi, adighi akwusi akwusi, throbbing mgbu. Site na mgbu ndi a na-abia enweghi ike ikwanye onwe ya elu. N'ibu onye kwugidere n'aka ya, akwara pectoral kpownuru akponwu na akwara intercostal enweghi ike ime ihe. Enwere ike idoro ikuku n'ime ngugu, mana enweghi ike ikupu ya. Jizos na-alu ogu ka o bulie onwe ya elu ka o wee nweta obuna otu obere ume. N'ikpeazu, carbon dioxide na-ewuli elu na ngugu na n'obara obara na nrikasi ahụ na-ebelata. Spasmodically, ọ na-enwe ike ikwanye onwe ya elu ka ọ kupu ume wee weta oxygen na-enye ndu. Ihe iru uka adighi ya na ọ bu n'oge ndi a ka o kwuputara obere ahirjokwu asaa ndi e dekoru. [E sitere na-

"Onye dibia

Na-agba akaebe Banyere Mkpogide Obe," Dr. C. Truman Davis, konnections.com/Kcundick/crucifix.html]

Nkwusi okwu na "kpogide n'obe"

Site n'oge hour nke-isi rue oge hour nke-iteghete, ochichiri we ba n'ala ahu Nile: dika oge hour nke-iteghete Jisus we tie n'oke olu, si, Eloi, Eloi, lama sabaktani? - nke putara, 'Chineke m, Chineke m, gini mere i ji gbahapu m?' ... Mgbe Jizos tiri mkpu ozọ n'oke olu, ọ hapuru mmuo nsọ ya, na mgbe ahụ, akwà-nkwuba nke ulọ nsọ ahụ gbawara abuo site n'elu ruo n'ala ma ihe Nile mere, ha turu egwu, wee tie, si, N'ezie ọ bu Okpara Chineke! (Matu 27:45-46, 50-54)

Okwu: Jón na-agbakwúnye, sị: “Mgbe e mesịrị, ebe Jizọs matara na e dechara ihe niile ugbo a, ka e meekwa ihe e dere n’Akwụkwọ Nsọ, ọ sịrị, ‘Akpịrị na-akpọ m nkụ.’ Otu ite mmanya gbara ụka dị n’ebe ahụ, ya mere, ha wunye sponge n’ime ya, tinye sponge ahụ n’osisi osisi hyssop ahụ, bulite ya n’egbugbere ọny Jizọs, mgbe ọ nara ihe ọnyụnyụ ahụ, Jizọs kwuru, sị: “Ọ gwula. O wee rube isi ma nye mmụọ ya.” (Jón 19:28-30)

Okwu: Ihe mgbochi nke kewapụrụ Ebe Nsọ na Ebe Nsọ Kachasị Ebe Nsọ—ebe ọnyụnyụ Chineke dị tutu ndọkpụ n’agha nke Babilon—dọwara site n’elu ruo n’ala na-enye onye Juu ọ bụla ohere ihu ma nweta ohere nke Ebe Nsọ.

Okwu: Ọ dị irịba ama na a dọwara ákwà mgbochi ahụ n’elu nke na-egosi na ọ bughị mmadụ mere ya.

Okwu: *Ma ụbụ a nime Kraist Jisus unu, ndi nile nābughi ndi-Ju, ndi nọ n’ebe di anya site n’ọbara Kraist ka ewelataworo unu nso: n’ihi na Ya onwe-ya bu udo-ayi, Onye meworo ha abua, me kwa ka ihe-agha ahu, bú m̀bidi nēkesa nke iro, site n’imebi n’anu-arụ-Ya iwu, ya na iwu-nsọ na iwu-ya nile.* (Ndi Efesọs 2:13-15)

Olili ozu Kraist

“Ebe ọ bụ na ndi Juu achoghị ka e debe ozu ndi ahụ n’obe n’Ụbọchị Izu Ike, ha rịrọ Pajlet ka a kujie ụkwụ ya, bupụkwa ozu ndi ahụ. Ya mere, ndi agha ahụ b́jara gbajie ụkwụ nwoke mbụ ahụ a kpogidere Jizọs n’obe, na nke nke ọzọ. Nwoke ahụ nke hụrụ ya agbawo àmà, ma àmà ya bụ eziokwu. (Jón 19:31-37)

“E mesia, Josef onye Arimatia rịrọ Pajlet ka o bunye ya ozu Jizọs, ma Josef bụ onye na-eso ụzọ Jizọs, ma na nzuzo n’ihi na ọ tụtụ egwu ndi Juu, ma Pajlet kwere ka ọ b́a buru ozu ahụ, ya na Nikodimos, bú nwoke ahụ gara leta Jizọs n’abalị, Nikodimos wetara ngwakọta nke myrrh na aloes, ihe di ka ozu Jizọs iri asaa na ise, tinyere ihe di ka paund iri asaa na ise, tinyere ya paund ise. Nke a bụ di ka omenala ndi Juu si di, n’ebe akpogidere Jizọs n’obe, e nwere ubi ubi, na n’ogige ahụ, a ọ dighi onye a togboro n’ime ya. (Jón 19:38-42; Matiu 27:60)

Mbilite n’onwụ Kraist

“Mgbe ụbọchị izu ike gafeworo, Meri Magdalin na Meri nne Jems na Salomi zutara uda di iche iche ka ha wee gaa te ozu Jizọs mmanụ: n’isi ututu n’ụbọchị mbụ n’izu, mgbe anyanwụ wara, ha na-aga n’ili ahụ, ha juru onwe ha, sị: ‘Ọnye ga-akwapu nkume ahụ n’ony ụzọ ili ahụ?’ Ma mgbe ha leliri anya elu, ha hụrụ na a kwapụwo nkume ahụ, bú nke di nnọọ ukwu n’ili ahụ, ha hụrụ otu nwa okorobia yi uwe mwuda di ọcha ka ọ nọ ọdụ n’akụkụ aka nri; N’ebe ahu ka unu gāhu Ya, dika Ọ gwara unu. N’ima jijiji na mgbagwoju anya, ndi inyom ahụ pụrụ si n’ili ahụ gbapụ, ha agwaghị onye ọ b́la ihe ọ b́la, n’ihi na ha tụtụ egwu. (Mak 16:1-13)

8)

Okwu: Matiu kwuru na e nwere oké ala ọma jijiji, n’ihi na mmụọ ozi nke Onyenwe anyị si n’eluigwe rịdata wee gaa n’ili ahụ, tugharị nkume ahụ ma nọdụ n’elu ya. (Matiu 28:3)

Ma Meri guzoro n’azu ili ahu nākwa ákwá: m̀be ọ nākwa ákwá, o we hulatarala leba anya n’ili ahu, we hu ndi-mọ-ozu abua yi uwe ọcha, nānọdu ala n’ebe aru Jisus nọ, otù n’isi, ibe-ya kwa n’ukwu: ha we si ya, Nwanyi, gini mere i nākwa ákwá? ‘Ha ewepụwo Onyenwe m,’ ka ọ sịrị, ‘ma amaghị m ebe ha debere ya.’ O we chigharia, hu Jisus ka Ọ nēguzo, ma ọ maghi na ọ bu Jisus, Nwanyi, gini mere i nākwa ákwá? O we che na ya bu onye-ọlu-ubi ahu, ọ si, Onye-nwe-ayi, ọ buru na i bupuwọ ya, gosim ebe I togboro ya, m’gēweta kwa ya. Jisus si ya, Meri. O we chigharia n’ebe ọ nọ, tie n’Aramaic, si, Rabbonai! nke pụtara Onye Ozizi). Jizọs sịrị, ‘Unu ejidela m, n’ihi na alaghachikwuteghi Nna m, kama gakwuru ụmụnne m, sị, ‘Ana m alaghachikwuru Nna m

na Nna unu, na Chineke m na Chineke unu. Meri Magdalin gara gwa ndi na-eso ụzọ ya, si: 'Ahụwo m Onyenwe anyi!' Ọ gwakwara ha na ọ gwara ya ihe ndi a."(Jọn 20:11-18)

"Ufọdu n'ime ndi nche (ndi na-eche ili Jizọs nche) banyere n'ime obodo wee kọrọ ndi isi nchụàjà ihe niile merenụ, mgbe ndi isi nchụàjà zutekwara ndi okenye ma cheputa atumaty, ha nyere ndi agha ahụ nnukwu ego, si ha, 'Unu si na ndi na-eso ụzọ ya b́ara n'abalj zuru ohi mgbe anyi na-arahụ ụra. Ya mere, ndi agha ahụ were ego ahụ mee di ka a gwara ha.'"(Matiu 28:11-15)

"Ma n'ubochi ahụ, mmadu abụọ n'ime ha na-aga obodo nta a na-akpọ Emeus, nke di ihe di ka maji asaa site na Jeruselem, ha na-akparitakwa ụka banyere ihe niile merenụ. Ndi inyom juru anyi anya. O we malite isi n'akwukwọ Moses na ndi-amuma Nile, gosi ha ihe edeworo n'akwukwọ nsọ bayere Onwe-ya; Ya mere, mgbe ya na ha na tebul, o weere achicha, nye ekele, nyawaa ya wee malite inye ha ya, ha wee mata ya, o wee pụọ n'anya ha.(Luk 24:13-31)

"N'uhuruchi nke ubochi mbu n'izu ahụ, mgbe ndi na-eso ụzọ Jizọs nọkọrọ, kpochiekwa ọnu ụzọ ndi Juu n'ihigwu ndi Juu, Jizọs b́ara guzo n'etiti ha, si: 'Udo diri unu!' Mbe O kwusiri nka, O we gosi ha aka-Ya na akuku-Ya; O we kukwasi ha ume, si, Naranu Mọ Nsọ, ọ buru na unu abaghara onye ọ bula nmehie-ya;(Jọn 20:19-23)

"Ndi abụọ ahụ nọ n'uzọ Emeus laghachiri na ndi ozi iri na otu ahụ nọ na Jeruselem ma ka ha na-ekwu okwu, Jizọs guzo n'etiti ha. . . "O wee si ha, 'Nke a bu ihe m gwara unu mgbe mu na unu ka nọ, si: 'Aghaghị imezu ihe niile e dere banyere m n'lwu Mozis, ndi amuma na Abụ Ọma.' Mgbe ahụ, o meghere obi ha ka ha ghọta Akwukwọ Nsọ. Ọ gwara ha, si: "Nke a bu ihe e dere, si: "Kraist ga-ata ahụhụ, sikwa na ndi nwurụ anwụ bilie n'ubochi nke ato, a ga-ekwusakwa nchegharị na mgbaghara mmehie n'aha ya nye mba niile, malite na Jeruselem.(Luk 24:38, 44-49)

"Mgbe otu izu gachara, ndi na-eso ụzọ ya nọkwa n'ulọ ọzọ, Tọmọs nonyekwaara ha: + 6 guzoghị n'etiti ha g mma byghị à kpochikwara ibo-ọnu-uzọ. O we si Tomas, Setipu aka-gi n'ebe a;(Jọn 20:26-27)

Kraist, "Ọkpara nke Chineke Di Ndu" (Matiu 16:15, 16) gwara ndi na-eso ụzọ Ya na ya ga-eke otu "ndi a kporo oku" (ụka) ndi Chineke ga-etinye n'Alaeze nke ga-eji ike b́a n'oge ndu ufodu.

Ọ kwukwara kpomkwem banyere oge Alaeze ya ga-abja mgbe "ọ sirị ha, 'N'ezie, a si m unu, ufodu ndi guzo n'ebe a agaghị edetu onwu ire tupu ha ahụ alaeze Chineke ka ọ ga-abja n'ike."

(Mak 9:1)

Okwu:Ya mere, anyi na-ahụ na Kraist ga-eguzobe choochi ya n'oge ndu ufodu n'ime ndi na-ege ya nti.

Obere oge ka Jizọs gwachara Judas na ọ ga-arara ya nye, ọ sirị: "'Unu bu ndi guzoworo n'akuku m n'onwunwa m. ' ' ' ri ' ' ' rie , 'nu nu kwa na table`m n'alaezem'" (Luk 28-32).

Okwu:Ufodu kwenyere na etinyere ndi ozi ahụ n'ime ogbakọ Kraist n'oge a ka Ọ họtara ha Alaeze Ya.

Ihe ahụ nke di site na mmalite, nke anyi nuru, nke anyi ji anya anyi hu, nke anyi lere anya na aka anyi meturu aka, nke a ka anyi na-ekwusa banyere okwu nke ndu, ndu putara, anyi ahụwo ya, na-agbara ya àmà, na anyi na-ekwusara gi ndu ebighi ebi, nke di n'ebe Nna nọ, na-egosikwa na anyi putara. Ọkpara, Jisus Kraist."(1 Jọn 1:1-3)

Ka O di njikere ilaghachikwute Chineke Nna, "Jizos biakwutere ha wee si, 'Enyewo m ikike niile n'eluigwe na n'elu uwa. Ya mere, gaanu mee ndi mba niile ka ha buru ndi na-eso uzọ, na-eme ha baptizim n'aha nke Nna na nke Okpara na nke Mmuo Nso, na-akuziri ha ka ha debe ihe niile m nyere unu n'iwu. N'ezie, m nonyeere unu mgbe niile ruo ogwugwu nke oge.(Matiu 28:18-20)

"O wee si ha: 'Gaanu n'uwu dum kwusaara ihe niile e kere eke ozi oma: onye o buha nke kwere, e meekwa ya baptizim, a ga-azoputa ya, ma onye na-ekweghi ekwe, a ga-ama ya ikpe.(Mak 16:15-17)

"N'akwukwo mbu m, bu Theofilis, edeputara m ihe niile Jizos malitere ime ruo ubochi iri anọ, o nyere ha ihe ndi a na-eritenu, o nyere ha iwu a: 'Ahapula ha n'iwu:' 'Ahapula Jerusalem, ma chere onyinye ahu nke Nnam kwere, nke unu nuru ka m'nēkwu, n'ihi na Jon were miri me baptism: ma n'ubochi foduru, agēji Mo Nso me unu baptism. Ya mere, mbe ha zukoro, ha siri Ya, Onye-nwe-ayi, o bu mbe a ka I neweghachi ala-eze ahu

Israel?"

"O sikwara

*ha, פאט mma mma mma
`]7: in 8: ike, akwasi unu, bakwam amà na Jerusalem, na nime Judia Nile na Sameria, rue nsotu uwa. Mbe O kwusiri nka, ewe weliri Ya elu n'anya-ha: igwe-oji we zonari ya n'anya-ha.*

"Ha legidere anya n'eluigwe ka o na-aga, na mberede, ndi ikom abuo yi uwe na-acha ocha guzoro n'akuku ha, si, 'Ndi Galili, gini mere unu ji guzoro n'ebe a na-ele anya n'eluigwe? Mgbe ahụ, ha si n'ugwu a na-akpo Ugwu Oliv laghachi Jeruselem, bu ebe e si obodo ahụ gaa ije n'ubochi izu ike.

Mgbe ha rutere, ha rigoro nonu ulọ ebe ha no. Ndi bjaranu bu Pita, Jon, Jemes na Andru; Filip na Tomos, Batolomiu na Matiu; Jemes nwa Alfios na Sajmon onye na-anu oku n'obi, na Judas nwa Jems. Ha niile na ndi inyom na Meri nne Jizos na umunne ya na-ekpeko ekpere mgbe niile."(Oru 1:1-14)

Okwu:Na nke mbu ya mgbe Adam na Iv mehiechara, n'oge na-adighi anya, umu mmadu ga-emeghere ha uzọ ime ka ha na Chineke di ná mma.

Ihe Ufodu Ndi Odee Ihe Dere Banyere Jizos

O bu ezie na o bu n'ime Bible ka e kpughere Jizos, e nwere otutu ihe amà na-abughị Bible na-egosi na Jizos bu onye akuko ihe mere eme, di nono ka Bible si kowaa ya. Ihe odide ndi a di n'ezị nke ndi oko akuko ihe mere eme oge ochie na-akwado ihe Bible na-ekwu banyere ya.

Thallus

Matiu kwuru, si: "Ha kpo gidere ya n'obe... ma nodu ala, na-eche ya nche n'ebe ahụ... site n'awa nke isii ruo n'awa nke itoolu ochichiri gbara n'ala ahụ dum." (Matiu 27:35-36; 4546)

Mak si otu a kwuo, si: "N'oge awa nke isii, ochichiri gbara n'ala ahụ dum ruo n'awa nke itoolu." (Mak 15:33)

Julius Africanus, Onye Kraist na-edede akuko ihe mere eme nke nari afọ nke abuo, hotara Thallus, onye oko akuko ihe mere eme nke a muru onye Sameria nke biri ma ruo oru na Rom n'ihe di ka AD 52. Thallus, n'akwukwo nke ato nke akuko ihe mere eme ya, kowara ochichiri a di ka chi jiri n'ehihie." Africanus kwuru na ya emegideghi akuko ahụ na-aru uka na chi jiri n'ehihie apughị ime n'oge onwa zuru ezu, di ka o mere mgbe Jizos nwuru n'oge Ememme Ngabiga. Ike nke izo aka na Thallus bu na a maara onodu nke onwu Jizos n'Obodo

Imperial dị ka n'etiti narị afọ mbụ. Eziokwu nke mkpogidere Jizos n'obe ga-aburiri nke a mara nke ọma n'oge ahụ, ruo n'ókè ndị na-ekweghi ekwe dị ka Thallus chere na ọ dị mkpa ikwowa okwu nke ọchịchiri ahụ dị ka ihe okike. ... N'uzọ na-emegide onwe ya, mgbalị Thallus agbanweela ka ọ buru isi ihe akaebe nke akukọ ihe mere eme maka Jizos na maka ntukwasị obi nke akukọ Mark banyere ọchịchiri mgbe ọ nwuru." Akukọ ihe mere eme doro anya" Howard p.7]

Mara mmanya-Serapion

Otu ihe odide dị n'ebe a na-edebe ihe mgbe ochie nke Britain na-ehekwa ihe odide nke akwukwo ozi onye Siria aha ya bu Mara BarSerapion zigara nwa ya nwoke. Otutu ndi okà mmuta kwuru na ọ bu obere oge ka 73 AD na narị afọ mbụ gasiri. Nna ahụ kwara nzuzu di n'imeso ndi amamihe di ka Socrates, Pythagoras, na eze ndi Juu maara ihe, bu nke ihe ndi gbara ya gburugburu na-egosi n'uzo doro anya na ọ bu Jizos. "Olee uru ndi Atens nwetara site n'itigbu Socrates? Unwu na ihe otiti dakwasiri ha di ka ikpe maka mpụ ha. Olee uru ndi Samos nwetara site n'okụ Pythagoras? N'otu oge ahụ ala ha kpuchiri aja. Olee uru ndi Juu nwetara site n'ibibi eze ha? O bu obere oge ka e wepuru alaeze ha n'ihina e kwugburu n'elu ndi amamihe Samhel ndi a; oké osimiri, bu ndi e mebirimebi na ndi achupuru n'ala ha, na-ebi ndu n'uzo zuru ezu. [British Museum Syriac Mss., FF Bruce, "Jesus and Christian Origins Outside New Testament", p. 31. Edward C. Wharton hotara n'akwukwo ya bu "Christianity: A Clear Case of History"]

Cornelius Tacitus

Otu oko akukọ ihe mere eme Rom nke diri ndu malite n'ihe di ka AD 50 ruo AD 100 dere banyere oku Nero. "N'ihina ya, iji kpochapu akukọ ahụ, Nero kwadoro ikpe omuma ahụ ma mebie otu ndi a kporo asi maka ihe aru ha, ndi oha mmadu na-akpo Ndi Kraist. Kraist, bu onye aha ya sitere, tara ahuhu di ukwu n'oge ochichi Taibiriqs site n'aka otu n'ime ndi na-achina anyi, bu Pontios Pilatos." ["Ndi Akwukwo akukọ na akukọ ihe mere eme," 15:44. Site na Britannica Great Akwukwo, Vol. 15, p. 168. Edward C. Wharton hotara n'akwukwo ya "Christianity: A Clear Case of History"]

Plinius Sekundus

Otu onye ochichi Rom na AD 112 dere Emperor Trajan "Ha (Ndi Kraist) bu agwa nke nzuko n'otu ubochi a kapiri onu tupu ihe, mgbe ha na-abu abu nye Kraist di ka Chineke ma kee onwe ha iyi na ha agaghi eme ajo omume o bu la ... mgbe nke ahụ bu omenala ha ikewapu, wee zukota ozo iji rie nri, ma nri nke udi nkiti." ["Eziokwu," 10:96. Edward C. Wharton hotara n'akwukwo ya bu "Christianity: A Clear Case of History"]

Seutonius

Otu onye nyocha na onye oru ulokpe nke Imperial House n'oge ochichi Hadrian dere banyere AD 120 na Ndu Claudius. "Ka ndi Juu no na-eme mkpesa mgbe nile site na mkpali nke Krestos, o (Kladios) chupuru ha na Rom." Edward C. Wharton na-ekwu, si: "Ihe mere e Luka mm ` mm zata mmaduta na Pql onyeozina otu di na nwunye bu Juu bu Akwila na Prisila na-ejikota ya. [Edward C. Wharton, "Iso Uzo Kraist: A Clear Case of History," Howard p. 11] Flavius Josephus

Josephus bu onye Romano na onye Juu na-ako akukọ ihe mere eme nke narị afọ mbụ, onye a muru na Jerusalem—nke bu akukọ Judia nke Rom mgbe ahụ—na AD 33. Josephus nwere ihe ama na-akpali mmasi. "O we bilie n'ihe di ka oge a, Jizos, onye maara ihe ma ọ buru na anyi ga-akpo ya nwoke; n'ihina ọ bu onye na-eme ihe ebube, onye ozizi nke ndi mmadu na-anata eziokwu na obi utu. O meriri otutu ndi Juu na otutu ndi

Grik. Nwoke a bụ Mezaia ahụ. Ma mgbe Pajlet mara ya ikpe n'obe site ná mkpali nke ndị isi anyị, ndị hụrụ ya n'anya site na mbụ, ọ kwụsighị amụma ha ọzọ n'ụbọchị nke atọ. ma kwukwa ọtụtụ ihe ndị ọzọ magburu onwe ha gbasara ya.

Ndi ode akwukwo Juu na ndi Jentail

Okwu na-esony sitere na FF Bruce na-achikota nke a nke oma. "Ihe ọ bụla ọzọ nwere ike na-eche banyere ihe àmà sitere n'aka ndi Juu oge ochie na ndi Jentail dere ... ọ dighi ihe ọzọ guzosie ike, n'ihhi na ndi na-aju àmà nke akwukwo Ndi Kraist, akukọ ihe mere eme agwa nke Jizos n'onwe ya. Ufodu ndi na-edo akwukwo nwere ike na-egwuri egwu na fancy nke a 'Christmyth,' ma ha adighi eme ya na mgbakwasị nke akukọ ihe mere eme na-egosi. The Historyity nke Kraist di ka axiomatic maka onwe-evbiashistorian (self-evidentiy). Ọ bughị ndi okọ akukọ ihe mere eme na-agbasa echiche 'Kraist-akukọ ifo'."

[FF Bruce, "Akwukwo Agba Oheru." P. 119. Edward C. Wharton zoro aka n'akwukwo ya "Iso Uzọ Kraist: Akukọ Ihe mere eme doro anya"]

Mmechi

Jizos onye Nazaret bụ ihe omimi nke Chineke. Mgbe Setan, bụ mmụọ ozi ahụ na-enupụ isi nwara onwunwa Jizos, Jizos malitere ikwusa ozi mgbaghara na nzoputa Ya. Mgbe aja mgbaghara mmehie nke Jizos (ikpogidere n'obe), mbilite n'onwu ya, na nrigo elu ya gasiri, a malitere ikwusa ozi nke ime n'otu n'otu nye mmadu nile. Onye ọ bụla nke na-atukwasị okwukwe, ntukwasị obi na nrubeisi na Ya, a na-eme ka ha na Onye Okike ha di ná mma ma tinye n'ime ahụ Kraist, n'ogbakọ ya.

Ajụjụ

1. Mgbe Jon mere Jizos baptizim (mikpu).
 - E meghere eluigwe
 - Mmụọ Chineke wee dakwasị ya
 - Otu olu kwuru, "Nke a bụ Okpara m m hụrụ n'anya, onye ihe ya di m ezi mma"
 - Ihe niile di n'elu
 - Ọ dighi ihe mere, ọ bụ naanị mmiri
2. Ekwensu nwara Jizos site n'ochichọ Ya
 - Nri
 - Ike
 - Ihe onwunwe
3. Jizos gwara nwaanyi Sameria na ya bụ Mesaya ahụ
 - Eziokwu

Ugha

4. O bu site na Kraist ka mmadu na Chineke na-adj ná mma.

Eziokwu

Ugha

5. Gịnị mere n'oge e jidere Jizos ma kpee ya ikpe?

Ajuru ya ajuru gbasara nkuzi ya

Tie ihe n'ihu

E nyefee ya Pailet maka ikpe

Achoputaghị ikpe mara

Apịara ihe

Pailet kposara "Eze ndi Juu"

Nke niile di n'elu

Azịza nye ajuru

1. Ihe niile di n'elu

2. Ike

3. Eziokwu

4. Eziokwu

5. Ihe niile di n'elu